

flordecard

PRENSA
GRUP

Sant Llorenç des Cardassar * Juny del 2005 * núm. 327

Les murades de Sant Llorenç

Els immigrants

Si consultam el padró de 1998, veurem que 28 de cada 100 habitants de Sant Llorenç no havia nascut en el municipi ni a la mateixa comunitat autònoma; si feim la consulta referida al de 2002, comprovarem que en només quatre anys la xifra ja ha pujat fins als 40. No disposam de dades més recents, però probablement la tendència sigui la mateixa i per ventura la proporció encara ha augmentat. El tema de la immigració, per tant, és un dels que hauran de marcar forçosament el futur de la nostra comunitat i som del parer que les autoritats locals hi haurien de posar més esment del que hi posen a l'actualitat. Una anècdota curiosa la tenim a la demografia d'aquest mes: han nascut vuit al·lots en el municipi i els dos únics que ho han fet en el nucli de Sant Llorenç són d'origen magrebí.

Fins a la passada dècada els pocs peninsulars que s'havien instal·lat en el poble s'havien integrat totalment, tant en l'aspecte lingüístic com en el cultural, però avui en dia ja no és així: tenim europeus, magrebins, sudamericans, peninsulars... que fan la seva vida però difícilment s'incorporen en els grups que conformen la nostra societat. Potser l'única excepció -tampoc no generalitzada- es troba en els matrimonis mixtos, on un dels dos és mallorquí.

Som dels qui pensen que aquest mestissatge és positiu i que les societats tancades dins elles mateixes no tenen futur. La mescla de cultures enriqueix i fa tenir una visió del món més oberta, tolerant i solidària. Però per a que sigui així és necessari que hi hagi una relació entre elles, un intercanvi cultural i social, cosa que consideram que no passa en el nostre poble. L'Ajuntament hauria de potenciar aquesta relació, sigui creant la figura del mediador cultural, sigui propiciant diverses associacions amb un representant o portaveu elegit entre cada comunitat.

Sabem que això és complicat i que probablement la primera generació d'immigrants sigui molt difícil d'integrar, però a través de l'escola i de l'esport per ventura trobarem el camí per aconseguir-ho, ja que si els al·lots han estudiat junts, practicat el mateix esport i parlat la mateixa llengua de petits, en esser grans no veuran diferències culturals entre ells.

I també a les festes. Per què no s'aprofiten les vinentes festes de Sant Llorenç per organitzar actes propis dels nostres nous veïnats? La seva riquesa cultural és tan extensa i vàlida com la nostra i per ventura serviria per posar una primera pedra de cara a un intercanvi de lleure i diversió.

Per tant, intentem integrar els immigrants, tant els rics com els pobres -que en aquest aspecte no hi ha diferències quant a triar el nostre municipi per viure-, i no posem més que una condició: el respecte als drets humans, que sempre han d'estar partdamunt les llengües, les cultures i les tradicions, siguin les que siguin.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecard@wanadoo.es

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Juny del 2005.

Numero 327

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Maracor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

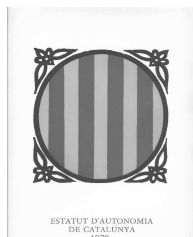
Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Les murades	Portada
	Espipellades	3
	Tal dia com avu	10
	Batec	28
Ignasi Umbert	Església	4
	Cardassar	8
Miquel López Crespí	Gabriel Vicens	5
Galmés/Port	Ses Voltes	6
Nicolau/Simonet	Demografia	9
Antoni Sansó	Sa Coma	10
Guillem Port	Lliçons de coses	11
	Juny	14
Margalida Fiol	Pàgina infantil	12
	La sireneta	18
PSM	Un nou Estatut	13
Auditori	Turisme	13
	Actes	25
Jaume Vidal Alcover	Poesia	15
Premsa Forana	Denúncia	16
	Setge	17
Joan Roig	Tertúlia de cafè	19
Ramon Rosselló	Història	21
Crom el Nòrdic	Filosofia	22
Miquel Jordan	E.L.A.	24
Xesc Umbert	El temps	27
Xisca Ramon	Batec	28
Isabel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors. De l'Editorial se'n fan responsables el director i el consell de redacció.

A sa novel·la "El nom de la rosa", en Jorge de Burgos creia tant en sa força d'un llibre que era capaç de matar perquè ses seves idees no s'estenguessin; tenc per mi que es qui se manifestaren perquè s'Estatut d'Autonomia de Catalunya no se mogués de Salamanca no eren tan lletraferits com ell, i si sortiren an es carrer era més per empenyar en Zapatero que no per uns papers que gairebé ningú havia vist ni feia comptes veure mai.

Quines coses que passen! No pareix ver que n'hi hagi que no puguin consentir que se tornin an es seus llegítims propietaris uns documents que els havien estat robats.

Entre es qui anaren a sa processó de s'altre dia per protestar perquè es Parlament havia autoritzat es matrimonis entre homosexuals, n'hi havia que explicaven que lo que manco els agradava era sa paraula *matrimoni*, perquè deien que vé de *mater*, mare, i en es cas d'ets homos mai no se'ls ho podria aplicar.

Lo que no deien és que també ve de *munio*, protegir, cuidar-se'n, i que, seguint es mateix argument, tampoc no se podria aplicar a ses dones que fan feina -perquè ja se saben cuidar totes soletes- ni an ets eixorcs, perquè tampoc no són mares.

De totes maneres, estan d'enhorabona, es lingüistes, si se manifesta tanta gent només perquè volen que ses paraules s'apliquin així com creuen que toca!

I, seguint amb sa mateixa processó, supòs que sa Conferència Episcopal degué llogar un caramull de camiones a Aumasa, per allò de què el Bonjesús va fer tots es seus parents sants...

Perquè no hem de perdre de vista que aquesta companyia és de ses *Rectoretetes*...

Si s'assessor d'imatge d'en Fraga està més pendent de ses hemeroteques per ventura es seu patró no li hauria donat un aixabuc com es que li va donar mentre l'entrevistaven a sa cadena Ser.

Perquè, un homo que s'ha banyat a Palomares amb aquells calçons que li cobrien des de davall ses mames fins davall es genolls, què té més si duu s'americana mal embotonada o sa corbata li fa més rues que una bandera un dia de gregal?

No sé quin cappare de l'Església va dir, s'altre dia, que es tres mals més grossos de s'humanitat en relació an es sexe eren s'homosexualitat, ses relacions sexuals fora d'es matrimoni i sa masturbació. Curiosament, no va xerrar de sa pedofília...

No, i tenc per mi que si consideren que sa masturbació juvenil és un mal, tenen un problema que no se'l treuran espolsant... valga sa redundància.

No és ver que lo que fan devora sa gasolinera sigui es començament d'una murada per envoltar tot es poble de Sant Llorenç, a fi de protegir-lo de manacorins, ciutadans, carrioners i altra gent de fora poble.

Fonts generalment ben informades m'han assegurat que es tracta d'una pantalla de cinema, per poder projectar pel·lícules a la fresca, ara que ha entrat s'estiu. Però també n'hi ha que diuen que s'Ajuntament lo que vol és vol promocionar es frontó. Fins i tot n'hi ha que juren que ses paretasses només són per fer-hi pintades, ara que ja s'acaben ses d'es torrent. Ja veurem què serà, en esser cuit.

Se veu que en Pedro de Son Roca té més bo que en Guillen de Cas Coix, perquè quan aquest era es president de ses bicicletes no se cansava de demanar una voltadora p'es poble sense que li fessin mai cas, i ara, amb so desviament de sa carrereta, en lloc d'una en tendrem cinc.

No, i a primera vista pareixen sa miqueta més grosses que sa de sa Blanquera. Per ventura en podrien reservar una per fer una plaça de toros...

I xerrant de carreteres, tenc sa impressió que tot aquest merder d'asfalt que fan per tota Mallorca no és més que sa primera fase d'un projecte de més envergadura i interessos p'ets especuladors immobiliaris de sempre.

Vull dir que, com que travessar s'illa serà una rialla, posaria messions que d'aquí a dos dies començaran a fer urbanitzacions per totes ses sortides des pobles, talment ses que hi ha per devers Alcampo, a fi que es ciutadans puguin dormir fora de Palma, perquè ara s'han temut que a una casa gran de sa part forana se viu millor que dins un piset de Ciutat. I sinó ja en parlarem.

L'Església Catòlica renega d'aquells fills que Déu els ha donat una naturalesa sexual diferent i els nega el dret a ésser iguals als altres

És terrible pertànyer a una família (la Santa Mare Església, Catòlica Apostòlica i Romana) i que aquesta faci tot el possible perquè siguis un infeliç. Aquesta és la situació en què es trobem i s'han trobat durant cents d'anys, milers i milers de cristians d'arreu del món pel simple fet que naturalesa els havia donat una naturalesa no ajustada a la idea que té aquesta família (l'Església Catòlica).

L'Església, quan li convé, no dubta en acudir a l'Antic Testament per a justificar unes idees que foren escrites per a una situació i una realitat molt diferent a l'actual. Efectivament, quan un revisa el Gènesi (cap. 19, ver. 1-11), el que es vol donar a entendre no és realment que s'estigui en contra de l'homosexualitat, sinó la manca d'hospitalitat amb un estranger, la violació que es fa d'un estranger acollit a la casa de Lot. Tampoc l'altre punt on s'acudeix per a condemnar l'homosexualitat és el Levític, on la qualifica d'abominable -Levític, c.18, v.22-, i un poc més abaix -c. 20, v. 22- diu que si es troba un home jaient amb un altre l'han de matar. Tant un paràgraf com l'altre, com moltes de les instruccions que fa tot l'Antic Testament, s'han de llegir en el seu context i a la realitat d'aquell temps. La legislació hebrea no tenia cap mania en passar pel ganivet a qualsevol que no complís les disposicions emeses per una classe sacerdotal sempre comprimida per la pressió de les nacions veïnes. I així veiem com es condemna a mort el que fa marxa enrera durant les

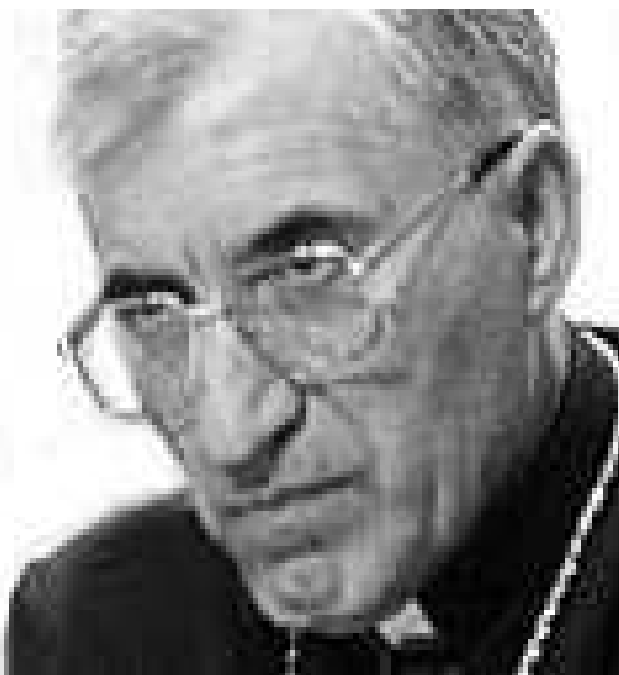
relacions amb la seva dona, el que no compleix amb l'obligació de casar-se amb la vídua del seu germà, els incestuosos o quan prohibeixen atracar-se a l'altar als tarats -de les dones, ni parlar-ne- i als estrangers; però en canvi no té cap mania en vendre les seves filles, tenir esclaus o esclaves sempre que es compressin a les nacions veïnes. La idea era disposar de mà d'obra i de soldats constantment. Hi ha que tenir en compte que la mortalitat en aquell temps era el pa de cada dia i només amb un gran nombre de naixements es podien mantenir els mínims necessaris per a la pròpia subsistència com a poble diferenciat ètnicament dels altres pobles veïns. Ni els homosexuals ni les lesbianes podien aportar aquesta mà d'obra i per tant havien d'ésser apartats i apartades del si del poble. Hitler tenia les mateixes idees, on la neteja de la raça ària va ésser una de les màximes preocupacions del nazisme. I mireu quin final va tenir.

L'Església Catòlica espanyola, o millor dit, un grapat de membres de la Conferència Episcopal espanyola, oblidant el que hauria d'ésser el far que dirigís els seus pensaments, ha mostrat, una vegada més, la seva intolerància,

la mateixa que durant tants de segles han hagut de patir els cristians i lluny d'aquelles belles paraules de Jesús: Estimau-vos els uns als altres perquè Déu és amor -1ª carta de Joan, c. 4, v. 7 i 8-.

Record que quan era petit anava a la doctrina dels diumenges i ens ensenyaren la paràbola de la bona samaritana, que deia més o manco així: "Un home anava de Jerusalem a Jericó i va caure en mans d'uns bandolers que l'apallissaren, el despullaren i li prengueren tot quant duia i el deixaren mig mort enmig del camí. Al cap de poc temps va passar per aquell camí un sacerdot; quan va veure aquell home ajagut enmig del camí tot ple de sang es va girar a l'altra part i va passar de llarg; al cap d'una altra estona va passar un levita i també quan va veure aquell home tot ferit i despulat es va girar a l'altra banda i va passar de llarg. Al cap d'una estona més, un samarità que anava de viatge va passar per aquell camí i quan va veure aquell home ferit i tot ple de sang s'hi acostà i es va compadir d'ell. Li va rentar les ferides amb oli i vi i els hi va embenar, després el va pujar a la seva cavalcadura i el dugué a un hostal i se'n va ocupar d'ell. L'endemà es posà la mà a la bossa i va donar un parell de diners a l'hostaler, dient-li: ocupa't d'ell i quan torni passar et pagaré les despeses que faci de més".

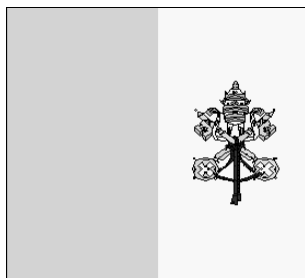
Sembla que l'actitud de gran part dels nostres bisbes i cardenals no s'assembla gens amb aquesta paràbola, sinó ben el contrari. Els homosexuals i les lesbianes que durant milers d'anys han estat perseguits, apallissats, vejats, marginats i fins i tot assassinats, aquests bons senyors, que quan el govern ens va dur cap a una guerra il·legal i injusta, on els morts varen ésser -i són- milers encara, no foren capaços d'obrir la boca dient un "No a la guerra" ben fort. Ara el que demanen els homose-

xuals i les lesbianes és simplement tenir els mateixos drets que els altres ciutadans sense obligar ningú a utilitzar una llei que els permetrà fer realitat aquesta igualtat. Surten al carrer, juntament amb el més intransigent del país, per dir no a aquesta igualtat davant la llei. Als nostres capparees les convindria molt més seguir les paraules de Jesús i ésser solidaris amb aquest col·lectiu tant de temps marginat per una Església que amb el nom de Déu s'ha premés fer tantes barbaritats, quan possiblement molts dels Deu Manaments hagin estat incomplert per ells.

A la nostra Església li convindria fer neteja pertot, davall les estores, pels comptes corrents en els bancs, per les sagristies, i que els armaris fossin tots oberts de pinta en ample a fi que el tuf d'allò que ha restat tancat des de fa tant de temps comencés a oratjar-se; ens podríem dur més d'una sorpresa. La intolerància no es pot admetre de cap manera, i menys quan ja estam en el segle XXI, però això no ho han entès ni la Conferència Episcopal Espanyola, ni el segon partit del país, ni els convocants de la manifestació. Ells sabran perquè són així, segur que el seu Déu no és el Déu de Jesús. El Mestre mai es no va empegueir d'estar envoltat de gent com aquesta, o entre altres marginats, perquè tenia ben clar que Déu és Amor amb totes les conseqüències; encara que aquests intolerants que envolten la nostra Església no ho creguin, perquè es creuen que l'Església Catòlica és tant sols seva i que no hi cap ningú més que no sia com ells, i aquest és el seu vertader drama. Dins l'Església hi caben tots, homosexuals i heterossexuals, perquè tots som fills de Déu. I Déu estima els seus fills, ja sien muts, sords o cecs, i també els coixos, els mancos o els homosexuals; tots són estimats per Déu. Perquè Déu és Amor.

Ignasi Umbert

Gabriel Vicens

Gabriel Vicens i Mir, el nou secretari general del PSM, és microbiòleg, professor i polític. Nascut el 1961 a Inca, viu a Llubí (Mallorca). Llicenciat en Ciències Biològiques a la UIB, especialitzat en ecologia microbiana, obté el grau amb la tesi de llicenciatura *Aïllament i caracterització de microorganismes i el seu ús en tests de toxicitat*. Actualment és professor de biologia a l'IES Sineu, professor de llenguatge d'especialitat de l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) i professor de català científicotècnic del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB.

A part de les seves activitats professionals, actualment és el màxim responsable del nacionalisme d'esquerra a Mallorca i, juntament amb l'executiva del PSM, un dels màxims responsables de superar la greu crisi de l'any 2003 quan, després d'una activa gestió tant en el Consell de Mallorca com en el Govern de les Illes, el PSM perdé més del vint per cent del seu electorat. Les causes d'aquesta davallada espectacular, de la impossibilitat de rendibilitzar els anys passats al capdavant del poder polític de les Illes han estat analitzades en diversos documents de l'organització de Gabriel Vicens. Som nombrosos els comentaristes que hem escrit sobre la «malaltia infantil» de l'esquerra oficial i hem parlat de la «gestionitis» com a un dels problemes més evidents dels anys de gestió del sistema.

Gabriel Vicens i els seus companys de direcció es troben actualment en la difícil conjuntura de treure lliçons dels errors del passat i provar d'enfortir la societat civil amb energia i ferma voluntat de recuperar aquell tarannà combatiu que sempre ha tengut el nacionalisme d'esquerra d'ençà la seva fundació. Tots recordam com, durant més de vint anys, el PSM ha estat sempre la referència en tot el que significava una lluita decidida en defensa de la llengua, cultura, medi ambient i combat nacionalista per més quotes d'autogovern. Molts militants, votants i simpatitzants d'aquesta organització pensen que, amb un efectiu esforç per a redreçar la nau, encara es pot tornar a ser aquell punt d'im-

Miquel López Crespí

prescindible referència per al progressisme i el nacionalisme de les Illes.

Gabriel Vicens i l'actual direcció del PSM han de ser ben conscients del que se n'espera i de com, en aquesta difícil conjuntura en què ens trobam, no es poden repetir determinats errors del passat. En alguns moments es va ser massa condescendent amb els socis del Pacte de Progrés, per allò de mantenir la unitat de les forces d'esquerra. Però sovint l'esquerra oficial només ho és de nom i, en algunes ocasions, no s'acaba de decidir a practicar una autèntica política esquerrana. En la passada legislatura ho vérem en tot el que feia referència a la conservació dels nostres minvats recursos i territori, en no aprovar un efectiu Pla d'Ordenació del Territori o, com en el cas de la creació d'una televisió autonòmica, no tirar endavant el pla que havia presentat Pere Sampol i que ara, des de la dreta, ha engegat el PP, amb pressupòsits de coherència dubtosa.

Gabriel Vicens ha de saber igualment que, des de fa molt de temps, els poders fàctics de les Illes, especialment els poders econòmics i mediàtics, pugnen per «domesticar» una organització que sempre els ha resultat molesta. Feia dècades que aquests poders fàctics no tan sols volien que el PSM s'anàs desfent de la seva herència republicana, ecologista i socialista, sinó que, en llur dèria reaccionària, trobaven que també s'havien d'anar depurant els antics dirigents de procedència marxista. En alguns d'aquests dinars i sopars de la premsa amb les forces econòmiques i mediàtiques he sentit en més d'una ocasió afirmacions del tipus que «fins que Sebastià Serra, Mateu Morro i Pere Sampol no deixin d'estar en la direcció del PSM les coses aniran malament». Un tipus de dirigents, pensen aquests poders fàctics, que per la seva trajectòria militant esquerrana poden dificultar el procés d'anar moderant aquest grup fortament combatiu en qüestions de llengua, cultura i medi ambient.

En aquest perill i a molts d'altres que aniran sorgint dia rere dia és al que s'hauran d'enfrontar Gabriel Vicens i els seus companys i companyes de direcció.

Ses Voltes

La finca de ses Voltes es troba situada al nord de Sant Llorenç i limita amb ses Piquetes, sos Ferrers, sos Llulls i establits de ses Voltes, té una extensió d'unues 120 quarterades i és una finca de secà que té una gran part de muntanya: darrera de les cases, a l'esquerra hi ha la muntanya del Telégrafo, que forma part de la finca.

Vàrem pensar que per parlar de ses Voltes i saber vivències d'enrera havíem de visitar la madona "Aina de ses Voltes", que va estar molt contenta i sí que en sap moltes de contarelles. Ella i la seva germana, juntament amb els seus pares, l'any 1937 anaren a viure a ses Voltes, en aquesta època la finca era de l'amo Antoni de sa Cova (padrí de na Catalina de Son Soler), que ho havia comprat per establir-ho. Durant dos anys l'amo Antoni de Son Trobat

(pare de la madona Aina) se'n cuidava de la finca, l'any 1939 ses Voltes es venen i passen a mans d'un senyor de Palma, Pep Juncadella i Mayol, que es dedicava a la importació de plàtans de Canàries, tenia un madurador a la plaça Major i els distribuïa per Mallorca.

Aleshores l'amo Antoni va passar a ser majoral de ses Voltes, se'n cuidava de cercar gent per fer feina a la finca, i aquests anys feren moltes de millores: feren parats, sembraren molts d'arbres, sembraren una quarterada d'arbres fruiters i milloraren bastant la finca.

Els estius els senyors els passaven a ses Voltes, les seves filles venien a missa a Sant Llorenç amb una galera tirada per dues bísties, l'amo Antoni la menava i guardava els animals fins que les senyores sortien de missa.

Quan la madona Aina tenia 15 anys passaren de majorals a amitgers de ses Voltes i recorda que tenien ovelles, porcs, sembraven cereals, hi havia figueres, ametlers, els homes espolsaven les ametlles i les dones les aixecaven d'enterra, llavors feien vetlades per pelar-les amb els veïnats de s'Aumeta, Tènger, son Galianeta, ses Planes, sa Farrissa... en haver acabat un poc de ball i riu que te riu.

Passaren els anys, vàren vendre

la galera i compraren un seat 600, la madona Aina i la seva germana es casaren i durant uns anys visqueren tots plegats, fent feina a ses Voltes. La madona Aina va tenir set fills i els quatre majors vàren néixer a ses Voltes, anaven a l'escola de ses Planes i l'any 1963 es va acabar l'estada de tota aquesta família a ses Voltes.

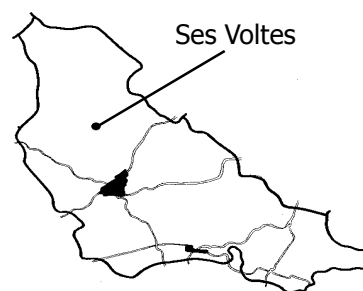
Al cap de pocs anys la finca es torna a vendre a en Sinto Bestard, un gran navegant invident que ha creuat l'Atlàntic en nou ocasions, ell va esser propietari d'aquesta finca fins que a l'any 2000 na Maria Galmés i en Tomeu Gelabert la compren, ens comenten que en Sinto Bestard va estar molt content de què la finca tornàs a mans d'una família llorencina.

Les cases de ses Voltes són del segle XVI, estaven en mal estat ja que feia molts d'anys que romanien tancades, na Maria i en Tomeu han fet una gran restauració, començaren per les façanes, varen treure la pedra -abans les cases de ses Voltes eren blanques; molts recordam que es veien de ben enfora-. Avui estan tan ben integrades dins el paisatge que gaire bé no es veuen, les hem de cercar. L'entrada és d'esquinzell i a l'aiguavés de davant hi trobam una gran sala d'estar, a l'esquerra hi ha una xemeneia ben gran i els dos finestrons que hi havia a cada

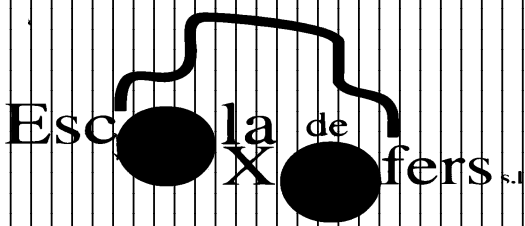
pujarem amb un tot terreny, era un dia molt clar i certament va valer la pena, d'allà d'alt poguerem veure Artà, Capdepera, Costa dels Pins, Cala Millor, S'Illot, Son Carrió, etc... i fins a Felanitx. Només ens queda donar l'enhorabona a na Maria i en Tomeu i també les gràcies a la madona Aina, va esser un capvespre ben complet, salut i que sigui per a molts d'anys.

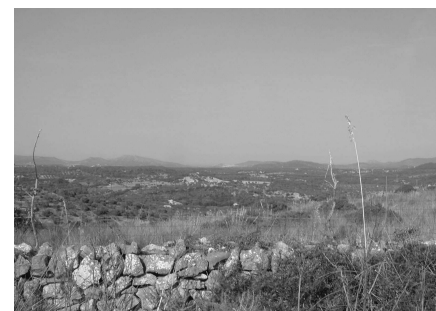

part de l'entrada s'han convertit en dues finestres allargades per a tenir més llum. El sostre és de tres bòvedes d'aresta i una de canó. Va esser una restauració molt pensada que els ha quedat força bé. A l'aiguavés de darrera a la dreta hi ha la cuina i a l'esquerra, pujant uns quants escalons, hi trobam una habitació, ens comenten que és la més fresca de tota la casa, antigament era el rebost i les peçes de formatge que feien es conservaven molt bé tot l'any.

En Sinto Bestard va començar un camí darrera les cases per creuar la muntanya, però no el va acabar, avui aquest camí surt per davers sos Llulls, ja que en Tomeu es va proposar acabar-lo i així ha estat; en Tomeu i na Maria volgueren que contemplàssim la gran vista que es divisa de dalt de la muntanya per aquest camí que han obert,

 <p>Escola de Xifres s.l.</p>		<p>ASSEGURANCES</p> <p>Gili</p> <p>NOU DOMICILI</p>
<p>C/. Gran Via, 42 Tel. 971 85 62 31 Fax: 971 85 67 11 07570 ARTÀ</p>	<p>C/. Eileonor Servera, 121 B Tel. y Fax: 971 56 43 02 07590 CALA RATJADA</p>	<p>C/. Major, 27 Tel. y Fax: 971 56 91 99 07530 SANT LLORENÇ</p>

Els àrbitres i les consignes dels poders amagats eviten que el C.D. Cardassar pugui veure el somni del retorn a la 3ª Divisió fet realitat

Quan el campionat de lliga ja havia posat la tancadura de la temporada futbolística, el nostre equip s'ha vist immers en la lligueta d'ascens a la III Divisió. Si en el passat mes de setembre qualcú ens hagués dit que el C.D. Cardassar havia de lluitar per a tornar a la III Divisió quasi segur que haguéssim capejat una mica perquè ens pareixia una mica difícil, encara que no impossible, perquè en el futbol quasi tot és possible, però també hi ha que pensar que la baixada de categoria de la temporada anterior ens havia deixat una mica amb l'esperit dolorit, i això feia que les esperances fossin una mica pessimistes, si bé la nova directiva sorgida de les passades eleccions tenia posada tota la seva confiança en la vàlua del nostre jugadors i esperava que l'equip fes un bon paper, i es pot dir que aquestes esperances s'han vist altament superades.

I s'han vist superades perquè, jugadors, tècnics i directius han fet de la unió l'eix de la seva actuació i vet aquí els resultats, quan més d'un no donava ni un euro per l'equip abans de començar la temporada, pel simple fet que la directiva havia fugit de les contractacions de jugadors cars i havia apostat per fer un equip on la majoria de jugadors fossin del nostre municipi -excepte dos, el porter Xisco Bisbal i el davanter Miquel Genovard, que són artanencs-.

La directiva sorgida de les eleccions del mes de juny de 2004 es va decidir per aquesta opció, sempre tenint en compte les disponibilitats econòmiques que avui té qualsevol club, ja sia de futbol o de qualsevol altre tipus d'es-

port. Avui, els equips modests com el nostre no es poden permetre certes alegries, a no ésser que trobin un cavall blanc que amolli els diners amb una pala; el problema és quan aquest cavall blanc es cansa de treure's diners de la butxaca i, de deu vegades, nou, el club davalla a l'infern de la regional; ho hem vist, entre d'altres, amb el Sóller, l'Eivissa, i fa uns quants d'anys amb el mateix Badia de Cala Millor. De cada dia és més difícil aconseguir mitjans econòmics per dur endavant qualsevol tasca esportiva. Els entrebancs són molts. L'oferta d'oci augmenta cada dia; els temps dels diumenges, futbol els capvespres i cinema els vespres ja fa molts d'anys que han passat. Els joves no tant sols tenen molta oferta d'oci, sinó també altres possibilitats de practicar altres modalitats esportives, i per altra part el descens de la natalitat ha fet que cada vegada sia més difícil el poder formar equips base tant sols amb nins del municipi.

Per altra banda, ni la Federació Espanyola de Futbol, ni els estaments públics -llevat d'excepcions- no fan res per aturar aquesta excessiva oferta televisiva de partits a tota hora, ni fan massa cosa per ajudar als equips de les categories inferiors, i sempre els interessos van dirigits a equips que per la

seva solvència econòmica són considerats d'elite, i em refereixo a aquests grans col·legis de per Ciutat que quasi sempre són els principals destinataris de les miques que arriben des de Madrid. Es veu que la informació privilegiada està ben controlada per aquesta gent. Així i tot, es pot dir que els nostres equips base no han desmerescut gens d'altres, i la prova la tenim amb la classificació de l'equip cadet que ha finalitzat en tercer lloc, comptant amb tant sols 13 jugadors; a les altres categories no hem tingut uns resultats tant bons però els nostres equips han lluitat per aconseguir-los, però entre la poca vàlua dels àrbitres de torn, la sort que no sempre acompanya els millors i algun partit que no s'ha jugat del més bé, no han permès que això fos així, però es pot afirmar que les bases perquè el futbol llorençí segueixi endavant estan ben assentades. El futur immediat està assegurat.

La il·lusió amb què la directiva va començar la seva tasca a l'inici de la temporada que ara ha finalitzat, segueix igual que quan començarem i seguirà treballant per aconseguir que el nom de la nostra vila es passegi pels camps de futbol de Mallorca, i si hagués vingut el cas, també de les altres illes, orgullosos de la gent que representa, i estic ben segur que, encara que els nefasts

Foto Meco

arbitratges que vàrem haver de suportar en contra dins el terreny de joc del Margaritense o dins s'Horta i que no ens han permès gaudir d'aquest ascens a la III Divisió, els nostres jugadors defensaran els nostres colors amb ganances donant-ho tot, com ho han vingut fent, des de fa més de vuitanta anys, la majoria dels que els han precedit en la defensa d'aquests colors. Però, ja sa sap, es molt difícil lluitar per dins despatxos i fora dels camps de joc. El darrer partit que hagués pogut ésser un d'aquests que fan història i afició, es va convertir en un entrenament un poc fort, ja que els dos equips no s'hi jugaven res, el Cardassar havia perdut la lligueta i no era precisament en els terrenys de joc, encara que els resultats poguessin dir el contrari. El resultat del darrer partit, 1-1, va ésser un premi molt magre pels mereixements dels nostres jugadors.

El C.D. Cardassar ha finalitzat

aquesta lligueta amb següents resultats: tres victòries, dos empats i una derrota: Cardassar-Ferrerries: 2-0, Cardassar-s'Horta: 2-0, Margaritense-Cardassar: 2-0, Ferrerries-Cardassar: 0-2, s'Horta-Cardassar: 1-1 i Cardassar-Margaritense: 1-1.

El reglament del futbol és una cosa que, hi hagi el que hi hagi que governi, res canvia, això permet que els homes del siurell puguin seguir impunement les consignes dels poderosos, econòmicament parlant i cada diumenge en puguin fer de les seves i si les qüestions les seves errades no dubten amb mostrar-te targeta vermella, en un acte de supèrbia per demostrar-te el seu poder infal·lible, com si del papa es tractés. Sembla que res hi podem fer, si volem seguir gaudint d'un joc tan divertit com és el futbol; de moment no queda altre remei que passar pel tub i deixar el futur dels nostres equips en les seves mans,

això un diumenge, sí i un altre també. Però coratge, que algun dia les coses canviaran i les coses seran diferents. Endavant Cardassar i que la temporada propera els resultats encara sien millors i puguem celebrar el nostre retorn a la III Divisió, que és el lloc que per història i mereixements ens pertany. Així sia. Enhorabona a tots.

Ignasi Umbert

PD: En el darrer partit d'aquesta lligueta, contra el Margaritense, una pancarta de set o vuit metres de llarga es va estendre darrera la portaria del fons, per retre un petit homenatge de comiat als jugadors, Mateu Rosselló (Polit), que es retirava del futbol, no sabem si definitivament, i de Xisco Bisbal, que retorna al seu poble, Artà, després d'haver defensat els colors del C. D. Cardassar un bon grapat d'anys. A ambdós els desitgem el millor. Salut amics.

Demografia i societat

NAIXEMENTS

* Dia 17 de maig va néixer a S'Illot na Noemi Florido Nogales, filla d'en Diego i na Maria del Coral. Enhorabona.

* El mateix dia, a Cala Millor, va néixer na Maria Judelca Gómez Arias, filla d'en Carlos Manuel i na Judith. Salut

* El 24 de maig va néixer a Sant Llorenç en Mohamed Ikken, fill d'en Driss i na Nadia. Salam.

* El 28 de maig, a Sa Coma, va néixer en Manuel Molina Haro, fill d'en Manuel i na Noemi. Enhorabona.

* Dia 6 de juny, a Sant Llorenç, n'Abderrazak i na Jamila tengueren un fill -o una filla!- i li posaren per nom Zohir Hajji. Salam.

* El 10 de juny va néixer a Son Carrió n'Andreu Lull Matas, fill de n'Andreu i na Isabel. Enhorabona.

* El mateix dia va néixer a sa Coma en Miquel de los Rios Baron, fill d'en Miquel i na Yolanda. Enhorabona.

* Finalment, el 15 de juny va néixer a Cala Millor en Manuel Vargas Vargas, fill d'en Natalio i na Maria José. Enhorabona.

DEFUNCIONS

* Dia 6 de juny va morir un llorençí que vivia a Canyamel: en Bartomeu Sureda Riera, de malnom Canyet. Tenia 73 anys. Descansi en pau.

NOCES

* Dia 14 de maig es casaren en Joan Melis Pont i n'Antònia Caldentey Bauzá, tots dos llorençins. Enhorabona.

* El 4 de juny feren l'esclafit dos llorençins més: en Jaume Sureda Bisquera i na Francisca Brunet Riera. Salut.

**Bel Nicolau
Aina Simonet**

Kodak Kiosk

Tus fotos digitales al instante

Ignasi fotògraf

Major, 47-Sant Llorenç
Tel i fax: 971 838351

Kodak
Fotos digitales al instante

L'exploració de la platja de Sa Coma (XXXVI)

Antoni Sansó

RESUM I CONCLUSIONS

11.- Madrid, amb govern del PSOE, concedeix l'exploració de la platja de Sa Coma fins l'any 2012 sense avisar i sense tenir en compte les alegacions presentades per l'Ajuntament de Sant Llorenç, que era qui en tenia els drets.

El que és més greu és que, contestant les alegacions de l'Ajuntament, el Ministeri segueix insistint i defensant que s'ha d'incentivar econòmicament els promotors que creïn, regenerin i acondicionin una platja, com així diu que s'ha fet amb la de Sa Coma.

12.- Amb aquest fet, el Ministeri, el PSOE, no sols ens margina i ignora sinó que ens tracta a tots de beneïts, sobretot als que de tota la vida hem vist i trepitjat la platja de Sa Coma com una platja natural.

13.- L'empresari Jaume Moll, molt enfadat per l'acord de l'Ajuntament de recórrer la concessió de l'exploració de la platja de Sa Coma a REDO SA, manifesta que va donar cinc milions de pessetes al batle Bartomeu Pont per a la campanya del CDS i insinua que a l'Ajuntament hi ha tràfic d'influències, corrupció i que els diners no arriben allà on haurien d'arribar.

14.- Davant les declaracions aparegudes als diaris i ràdios, amb diverses acusacions sobre tràfic d'influències i corrupció a l'Ajuntament de Sant Llorenç, i a la vista del silenci de la resta dels membres de l'equip de govern, silenci que sembla reconèixer una certa implicació, Antoni Sansó i Andreu Femenies, regidors pel PSM a l'Ajuntament de Sant Llorenç, presenten la dimissió de tots els seus càrrecs, exceptuant el de regidor, passant a formar part de

l'oposició.

15.- Cal remarcar el retard del MOPU a entregar la documentació administrativa de la concessió de la platja a Redo SA i recordar que es dona la concessió de l'exploració de la platja basant-se en que s'havia creat i regenerat la platja de Sa Coma, cosa completament falsa.

16.- A l'estudi econòmic financer presentat per Redo SA per justificar les despeses realitzades a la platja de Sa Coma, s'observa que: Pràcticament totes les factures corresponen a la construcció de tres bars balnearis. S'inclou com a despesa realitzada per Redo SA la il·luminació de la platja de Sa Coma, quan aquesta va ser finançada íntegrament per l'Ajuntament de Sant Llorenç. Es presenten com a justificants de la inversió, factures d'electrodomèstics, màquines registradores, una furgoneta...

A tot això cal afegir que totes les factures duen data d'abans de la concessió de l'exploració de la platja pel Ministeri d'Obres Públiques i que no tenen res a veure amb la platja.

17.- El Sr. Moll va presentar el projecte de concessió el dia següent de publicar-se el Reglament en el BOE. Per tant, està clar que coneixia molt bé aquest Reglament perquè estava ben assessorat dins l'Administració. A més, en el seu moment la premsa va informar que el director general de Costes s'hos-tatjava a un hotel de Sa Coma.

18.- Està clar que és un cas evident de tràfic d'influències i d'ús d'informació privilegiada. Els responsables de Costes i del PSOE no han col·laborat en aquest assumpte per amor a l'art, aquesta és una concessió clarament política. En aquest cas la justícia està justificant una política de corrupció.

19.- L'Institut de Relacions Europees, encarregat de tramitar la concessió de banderes blaves a les platges, retira la bandera blava de Sa Coma al·legant raons de seguretat.

20.- Cal recordar que la platja de Sa Coma, explotada per Redo S.A., no té servei d'assistència mèdica ni d'ambulàncies, ni tampoc torretes de vigilància, ni un cos de socorristes, ni ...

Tal dia com avui

ARA FA 80 ANYS

* Que Son Carrió va esser declarada Entitat Local Menor.

ARA FA 65 ANYS

* Que donaren permís a Miquel Pont per construir un forn a la plaça Vella.

ARA FA 40 ANYS

* Que la Comissió Provincial d'Urbanisme va aprovar el Pla General Parcial d'Ordenació Urbana de son Moro.

ARA FA 35 ANYS

* Que Tomàs Rosselló va presentar la dimissió com a batle. El va substituir Miquel Vaquer.

ARA FA 30 ANYS

* Que va sortir el darrer número de la primera etapa de Flor de Card. Va restar més o manco aturada durant un any i mig.

* Que el banc central va obrir un sucursal al carrer Major.

ARA FA 25 ANYS

* Que s'inaugurà el banc de Crèdit Balear, amb seu a la plaça Nova.

ARA FA 20 ANYS

* Que l'escola Guillem Galmés guanyà el premi "Antena màgica", de normalització lingüística.

ARA FA 5 ANYS

* Que na Margalida Fullana va guanyar el Campionat del Món de bicicleta de muntanya, individual i per equips.

Josep Cortès

Trepó, trepó... una reflexió sobre la febre de les joguetes

Feia temps, anys, que en tenia ganes; però quan me n'adonava ja havien passat els Reis i ja no s'hi podia posar remei: tones i tones de joguetes que no servien per a res, milions d'euros gastats amb l'excusa dels infants que de ben poc serveixen....

Les joguetes, una indústria que, amb l'excusa d'estar al servei dels nins, a través de la publicitat, motiva l'ego dels pares a comprar i comprar sense sentit. Mestrestant els nins, que no entenen res, s'acostumen al tenir sense esforç i a usar i tirar.

Òbviament en el mercat hi ha de tot. També hi ha jocs educatius, que estimulen destreses, imaginació, habilitats... Però les estadístiques de vendes dels grans magatzems són clares, els jocs didàctics sempre van situats a la cua de la llista.

Les necessitats de vendre, el negoci es sobreposa (una vegada més) a la lògica i a la ciència. Per què, anem a la realitat, els infants sempre juguen i juguen amb allò que tenen.

En els primers anys són vertaderes esponges (qui no recorda una sortida lògica i a tò d'un infant quan sembla que juga, absent, en un racó!). De fet als set/vuit anys ja tenen, en bona mesura, estructurat el seu cervell, la seva personalitat.

Fins a aquesta edat predomina el joc

simbòlic. Vol dir que el nin i la nina posen el significat que volen a la jogueta que tenen a les mans. Tan helicòpter serà un tascó de fusta que aguanta amb la mà fent un tu-tu-tu com un helicòpter de plàstic, amb l'avantatge que el tascó després pot ser un porquet i l'helicòpter de plàstic no. Per a la nina, tant dormirà la pepa que, en posició horitzontal acluca els ulls com aquella de pedaç que té dos botons cosits en comptes d'ulls amb l'avantatge que, amb la darrera hi podrà parlar quan està colgada i amb l'altre no perquè ja dormirà.

Tots ho hem vist. En versió nin, un bastó potser una excel·lent pistola, un tap de suro un excel·lent cotxe de carreres o una llauna de conserves buida un excel·lent camió. I en versió nina, una talladura de roba potser una capa de princesa i al cap d'una estona una excel·lent pepa que necessita ser engronçada. Ho sabem i ens deixam dur pel "compra, compra tu que pots" o per un simple "enguany això està de moda".

Tot això vé a rotlo perquè just ara, a les voreres dels camins el trepó mostra les seves espectaculars flors de petals grocs i estams vermells. El trepó ha estat durant molts d'anys una jogueta per als infants. Mon pare i l'amo en Miquel "Boquet" ens ho comentaren, va uns

anys, de camí al cim de Calicant: "Sabeu que és això? Heu jugat mai a trepó? Els infants vogaven un brot de la planta d'una banda a l'altra mentre, amb cansueta deien: Trepó, trepo, que ses flors et caiguin i ses fuies no".

Curiosament aquest joc no surt referenciat al treball d'Antoni Pou ("Jocs populars". Col. Les Illes d'Or. Palma. 1980) ni com a cansueta al treball d'Andreu Estarelles ("L'essència de Mallorca". Sa Nostra. Palma, 1985).

Però sí en fa referència l'Alcover-Moll: "...la gent venera aquesta planta fins al punt que, en trobar trepó florit, li tiren dos punyadets de terra i agenollats davant ell li diuen: "Trepó, trepó, tira ses flors i ses fulles no"; i segons diuen, el trepó deixa caure tot seguit algunes de les seves flors (Men; ap. Tres. .Avis, nº 68)".

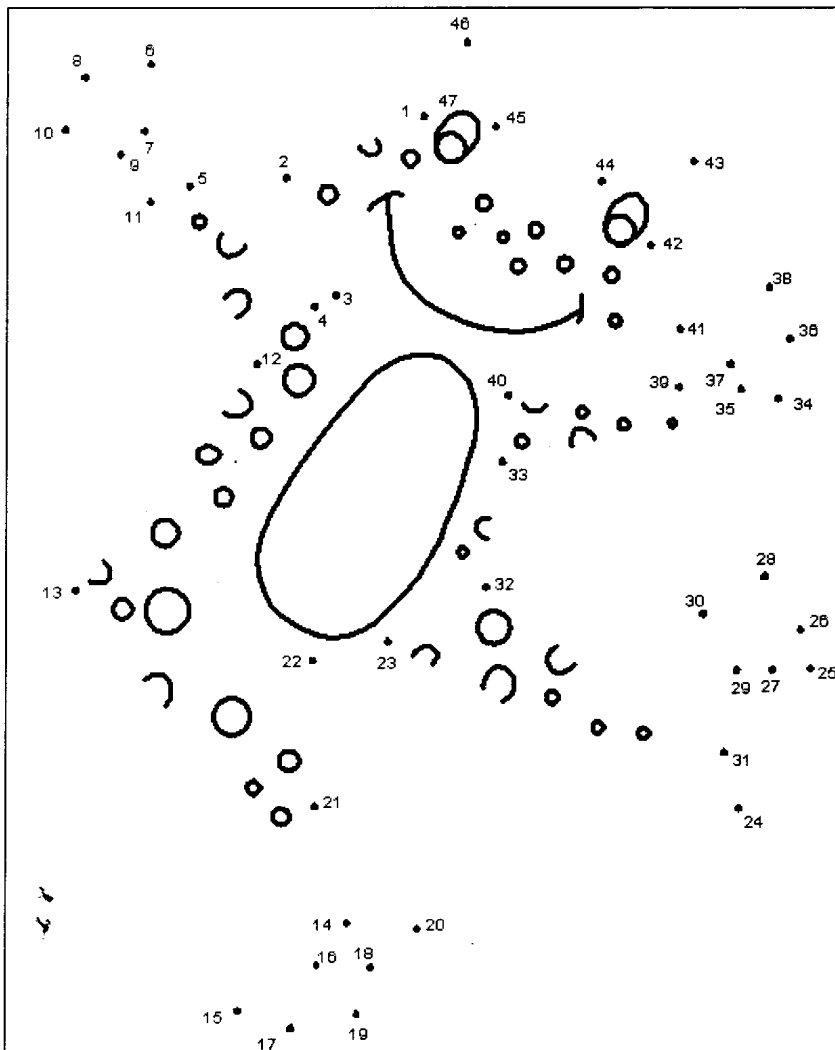
I també el Pare Bonafé ("La flora de Mallorca") en una versió més i clerical assenyala "D'infant el fèiem servir per saber quants pecats teníem a la consciència. Bastava pegar-li tres copets no gaire forts a la soca amb un bastó i dir: "Trepó, trepó, caiga la flor i la fulla no". Al cap d'uns moments, les corol·les re-tàcies de cinc pètals soldats a la base, anaven caient, a poc a poc, una rera l'altra. El nombre de flors que quedava sense caure era el nombre de pecats que teníem sense confessar".

En definitiva, el joc del gratuït trepó, amb el temps, s'ha substituït per altres jocs sens dubtes més cars però no forçosament més espectaculars, suggerents i/o creatius.

De passada val a dir que el trepó (*Verbascum sinuatum*) és una planta ben habitual en els nostres camins, les fulles s'estenen en forma de flor a terra i del centre en surten les tiges objecte del joc, amb fulles clares i flors grogues. Font i Quer assenyala que era utilitzada per a curar les malalties intestinals i les inflamacions de l'aparell digestiu.

1.- Segueix els números i veuràs que és?

2.- Endevinalla:

Cent dames en un corral
totes ploren per igual.

Solucions al número anterior:

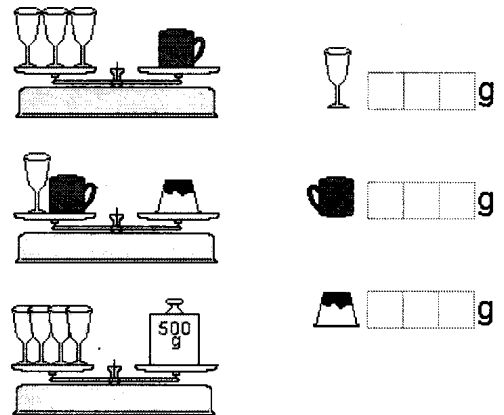
- 1.- Encreuat numèric:

3	x	2	+	1	=	7
+		+		+		-
5	x	2	-	3	=	7
:		+		+	x	
4	+	3	-	5	=	2
=		=		=		=
2		7		9	=	0
- 4.- El pes de cada objecte és:

4	■
5	●
2	△
6	□
- 2.- Endevinalla: El diari
- 5.- Sopa de lletres:

3.- Calcula el valor d'aquests objectes:

4.- Completa amb els signes de sumar, restar, multiplicar i dividir

6		4		2	=	26
5		7		8	=	4
8		3		1	=	12
=		=		=		=
19		8		17	=	10

Llibre recomanat:

Enginys. Jocs d'observació amb nens del món.

Àngels Navarro
Ed. Empúries

Un llibre que aposta per la diversitat i el mestissatge, la igualtat i la solidaritat. Un llibre de passatemps molt original, per a nins i nines de 5 a 10 anys i que els pares també haurien de llegir.

Margalida Fiol

La necessitat d'un nou Estatut

UN NOU ESTATUT PER ALS GRANS REPTES DE LA NOSTRA SOCIETAT

El nou Estatut s'ha de fonamentar en la voluntat lliure i democràtica de la ciutadania de les Illes Balears per exercir l'autogovern a través d'institucions i polítiques pròpies en el marc d'un Estat espanyol plurinacional i d'una Europa dels Pobles.

Després de vint-i-dos anys, l'Estatut vigent ha demostrat no satisfer dos aspectes bàsics:

-Reconèixer el fet diferencial i col·lectiu d'una història comuna, un sentiment de poble i de condició nacional i uns determinats trets d'identitat (territorials, culturals i lingüístics).

-Disposar lliurement dels nostres propis recursos econòmics, atesa la innegable injustícia fiscal que han patit històricament les Illes Balears, situació que, no només ha provocat la constant discriminació de les nostres illes, sinó que també ha produït grans efectes negatius sobre la nostra economia i la nostra societat.

A més de la insatisfacció que s'ha generat en aspectes tan bàsics, l'actual Estatut ha quedat desfasat i esgotat pel que fa a importants i necessàries transformacions: una articulació plurinacional de l'Estat, la reforma constitucional, les particularitats dels problemes econòmics de les Illes Balears, el reconeixement efectiu de la insularitat, la consolidació de nous drets i obligacions públiques, l'aprofundiment democràtic, la cooperació i els vincles amb altres territoris i la necessitat de repensar i millorar les institucions públiques.

Per altra part, els darrers anys s'han produït tants de canvis i tan significatius -a nivell local i mundial- que és impensable que un text concebut l'any 1983 pugui continuar donant resposta àgil i eficaç als nous reptes de la nostra societat: la globalització econòmica i cultural, els canvis de població i l'aparició de noves realitats socials, els nous espais de comunicació, les noves tecnologies, la sostenibilitat, la importància creixent de les relacions amb la Unió Europea, etc.

Ara tenim una nova oportunitat per aconseguir l'Estatut que no vàrem poder aconseguir l'any 1983 i el que necessitam en aquests moments. No basten simples reformes o retocs superficials. El procés d'elaboració d'un nou Estatut per part de la ponència parlamentària ha d'aconseguir superar clarament el nivell d'autonomia que teníem fins ara.

Necessitam d'un nou Estatut que estigui a l'altura de les reivindicacions i les necessitats dels ciutadans de les Illes Balears. Un Estatut que tingui com a prioritats el reconeixement nacional, la convivència democràtica, la llibertat, la justícia, la igualtat, la solidaritat, la pluralitat i el respecte mutu, la seguretat jurídica, la defensa dels drets humans, la recerca de la qualitat de vida dels ciutadans en tots els àmbits, el progrés cultural i l'ordre econòmic i social just.

Els partits polítics i les institucions estan obligats a transmetre la importància i la transcendència de l'elaboració d'un nou Estatut sobre la vida quotidiana dels ciutadans i sobre el seu futur benestar. L'Estatut és el gran marc legal on s'harmonitzen la nostra realitat i els nostres interessos com a país. És mitjançant aquest text legal que s'apropa la responsabilitat política a les necessitats dels ciutadans i al seu benestar.

És per això que s'han d'evidenciar les conseqüències indirectes, directes i fins i tot immediates, sobre la salut, l'educació, les prestacions socials, el transport, l'habitatge, les condicions de jubilació, les polítiques d'immigració, etc. Des del PSM-Entesa Nacionalista no podem consentir que el debat de l'Estatut sigui aliè a la realitat ciutadana i a les necessitats quotidianes i tampoc podem permetre que la sobirania i la capacitat d'autogovern es desvinculin del benestar dels ciutadans i de la recerca de la qualitat de vida en tots els seus àmbits.

Conseqüentment, el PSM-Entesa Nacionalista té i demana la màxima ambició política per a aquest país.

PSM-Entesa Nacionalista

Turisme

Durant els tres mesos més forts de la temporada alta (juliol, agost, setembre), l'Ajuntament de Sant Llorenç reforça el personal de les tres oficines municipals d'informació turística (Cala Millor, sa Coma i s'Illot) amb la incorporació de tres nous informadors turístics. A través d'un conveni entre l'Ajuntament de Sant Llorenç i la Universitat de les Illes Balears, tres estudiants universitaris de la carrera de Turisme duren a terme un programa de cooperació educativa a la Costa Llorencina. Els tres mesos de pràctiques que faran al municipi els convaliden les pràctiques obligatòries que han de fer dins el sector turístic.

D'aquesta manera, els tres informadors entraran en contacte amb els serveis que l'Ajuntament ofereix al sector turístic del municipi: les tres oficines d'informació i l'Auditori sa Màniga de Cala Millor. Un dels informadors treballarà de 9 a 18 h. Els altres dos treballaran de 13 a 21 h.

En aquest sentit, enguany s'inicia una experiència pilot, que consisteix a treure la informació al carrer i acostar-la als visitants, tal com ja s'ha fet en altres zones turístiques. Dos dels informadors seran al passeig marítim de Cala Millor i de sa Coma cada dia de 6 a 9 del vespre per atendre personalment les demandes d'informació dels turistes.

L'Ajuntament ha destinat una partida aproximada de 7.000 euros per al projecte d'informadors turístics.

LES OFICINES MUNICIPALS D'INFORMACIÓ TURÍSTICA

L'horari d'atenció al públic de les tres oficines de turisme del terme municipal de Sant Llorenç és:

-Cala Millor: de dilluns a divendres, de 9 a 17 h

-Sa Coma: de dilluns a divendres, de 9 a 14; dissabtes, de 10 a 13 h

-S'Illot: de dilluns a dissabte, de 9 a 13

Les tres oficines municipals d'informació turística varen atendre l'any passat 55.640 persones (majoritàriament de Gran Bretanya, Alemanya i Espanya). El cost anual d'aquest servei és de 102.500 euros anuals.

Herbes per menjar

Guillem Pont

"Això pareixen és/sa... (no sé què) que fa sa padrina", una frase coneguda. Tots tenim determinats gusts interioritzats, que formen part de la memòria personal. Potser derivats de la cocció en olla de test, o de la intensitat de la flama o... del polset de moraduix que hi sol posar. Aquest mes, atenent que mostren les seves diminutes flors, volem retre homenatge a les "herbes de corral", a algunes d'aquelles plantes que la majoria de mares o padrines cuidaven/cuiden en un racó assolellat del corral o en un cossioll, amb la finalitat d'utilitzar-les com a condiment culinari.

Un condiment que, moltes vegades, és

part substancial d'aquests gusts oblidats i que, algunes vegades, casualment, sense esperar-ho, retrobam.

Però abans d'entrar a descriure les herbes de cuina, ara, en el mes de juny, s'ha de fer referència forçada a la **camaraja** (*Chicorium intybus*) que de tendra és menja trempada, com a part o a manera d'ensalada -té virtuts tòniques, aperitives i estomacals- i que ara, a les vores dels camins mostra unes persistents i espectaculars flors blaves.

*"Es qui menja camaroges
somia s'enamorat;
i jo que no n'he menjades,
lo mateix l'he somiat"*

I després de l'entrant, una mica àcid, això, sí, anem a la salsa o a l'aguiat on hi haurem posat un brot de **moraduix** o marduix (*Origanum majorana*) potser la reina de les plantes de cuina, la més acceptada, cultivada i emprada. "ja et conec, herbeta, que et dius marduix" diu l'acudit per indicar a algú que ja li han descobert les intencions.

El moraduix és planta estomacal, antiespasmòdica i sudorífica.

Si en comptes de salsa de tomàtiga o aguiat menjam una pizza, segur que hi posarem una mica d'**orenga** (*Origanum vulgare*) de la mateixa família i semblants característiques. Avui, amb la popularització de les coques italianes és planta de moda, però el Pare Bonafé, a l'any 1979 la qualificava com a "molt rarament cultivada". Poc cultivada no vol dir, òbviament desconeguda: "Si vols que l'amor te prenga, dona-li un ramet d'orenga". D'altra banda, tot coneixem allò de... "Això durà molta d'orenga" que diem fent referència a una ocupació llarga i molesta.

Si per una d'aquelles cinc-centes menjam un plat francès o de carn segurament hi podem trobar un brot de senyorida, tem, timò, "tomillo" o **farigola** (*Thymus vulgaris*), com el moraduix també ben habitual a la cuina mallorquina. Es una planta antisèptica

que serveix per rentar ferides i que també s'utilitza per a aromatitzar la roba.

I després dels plats segurament menjarem, en aquesta terra això toca, alguns bessons d'**ametla**, que ara estan madurant a marxes forçades i que en no ser madurs del tot s'han de menjar en mesura pel petit percentatge de verí que porten.

I ja al final potser farem una tassa de **camamil·la** (*Santolina camaecyparissus*) un infusió d'un nombre senar de pon-celles just abans d'acabar d'obrir-se pot resultar tònica, calmant i digestiva La camamil·la no és generalment herba cultivada però és herba apreciada que els d'aquí -i vist que no en tenim de menorquina- recollim en els tombants pedregosos de les platges verges d'Artà, per exemple entre Cala Mitjana i Cala Estreta.

Es clar que si no acaba d'agradar la camamil·la, també es pot prendre una infusió, fulles i flors, d'**herballuïsa** (*Lip-*

pia triphylla) que també és, entre altres coses, estomacal, calma els nervis i ajuda a fer una bona digestió.

Totes elles útils a la cuina, de flors minúscules i que, en el nostre entorn, floren a principis de juny. Aquests mes, un just reconeixement a les "herbes domèstiques" i una aromàtica reflexió, o no?

Poesia

HORT A L'ALBA

Colliu gloses, hort a l'alba,
primera flor, i no deixeu
que fruitin, colliu arreu
que gesmí, gira-sol i malva!
Infantons, nins de veu balba,
dais de fulla i dais d'aucell,
de julivert i clavell,
nats de fresc, inaugurai-vos
a l'aire estrenat: posau-vos
aquesta ploma al capell!
Estrella, qui et féu crespell?
Hala i amunt, torterola
de crit! Fes la torniola
Al coloret, colorí.
Cadenera, sebel·lí,
titina, pinsà, terrola...
Quin gisco de corriola
la son m'agombolarà?
Treis els llençols a orejar
i ells m'enlluernin la sesta!
Hort a l'alba! Vida en festa,
que és el sant de l'hortolà!
Camí caminói, què hi ha
a l'horitzó i qui t'espera?
La primera i vertadera
flor de l'any, alta d'amor,

vers que no volta cantó,
prima i vera primavera!
Ai, vida dematinera!
Hissau l'escuma, patró,
que tota la mar fa olor
d'alegria desfermada!
Au i endins, càvec i aixada,
que està de part la llavor!
Que van de vol, conrador,
l'ordi, el blat i la civada.
Amollau l'aigua tancada!
Canyaferla, canyamel,
pera d'aigua, font fidel,
poma del ciri, rosada...
No em poseu altra flassada
i llevau-me el cobricel,
que ve de visita el cel;
obriu-me les persianes!
Clarors, clarins, clarianes,
geranis de l'arc en cel!
Capcurruculls de l'anhel,
cor que vals, cor que desitges.
Amor i esperança a mitges
en l'aventura del bot.
Rentarem la vida i tot
de boirades i calitges.
Hort a l'alba i net d'aritges,
tou de fonts i fresc d'embats,

tamarells i fat-i-fats
juguen ran de mar i enviden.
Amors són trumfos! I criden
paraules d'enamorats.

SONET A EURÍDICE

Véns pels camins o travessant garrigues?
Baixes de la muntanya o véns del pla?
Balles la ballaruga, com la gla,
o rets tant d'olor granat com les espigues?

Els passarells amolles o els obligues,
dins gàbies tapades, a cantar?
Fas i lligues les garbes en segar
o en batre, damunt l'era, les deslligues?

A mi m'agrada seure. A tu t'agrada
més caminar? Jo duc dins el sarró
pa blanc i mel de maig. I tu? se'm bada

sempre una rosa al trau. Potser a tu no?
Perquè somrius i em voltes la mirada?
A mi em diuen Amor. I a tu?

-Amor.

Jaume Vidal Alcover

La Premsa Forana de Mallorca denuncia l'escassa atenció dels mitjans locals per part del Govern i el Consell

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha presentat, en roda de premsa, un editorial conjunt titulat "El setge a la premsa forana" en el que relata la pressió a la qual es veu actualment sotmesa per part de determinades institucions que han anat retirant els ajuts econòmics que tradicionalment s'anaven concedint d'any en any.

A l'acte de presentació de l'editorial, realitzat a la seu de l'entitat, a Sant Joan, el president Gabriel Mercè ha comentat que la desaparició, des de l'any 2004, dels ajuts de la Direcció General de Política Lingüística del Govern Balear a les publicacions editades en català ha suposat la reducció de 95.400 euros en subvencions a la premsa de la part forana.

També ha explicat que el Govern Balear va deixar l'any 2003 sense ajut econòmic l'Associació, i que l'any passat la quantitat reservada per a la premsa forana va ser de 30.000 euros (uns 650 euros per mitjà), incrementant-se en 25.100 euros més gràcies a la publicació de publipreportatges sobre les conselleries d'Agricultura i Pesca, i Medi Ambient. Per a l'any 2005, tot i haver sol·licitat un increment, la quantitat assignada torna a ser de 30.000 euros.

Respecte del Consell de Mallorca, el president Gabriel Mercè considera que el setge per part d'aquesta institució és encara pitjor. Fins a l'any 2003 existien dos ajuts que sumaven anualment una quantitat propera als 63.000 euros, que han passat, el 2004 i el 2005, a zero euros.

Tant el Consell de Mallorca com el Govern Balear segueixen signant convenis de col·laboració econòmica amb l'Associació de Premsa Forana de Mallorca per al seu manteniment, però les publicacions associades han passat de tenir unes entrades de 180.000 euros l'any 2002 als 30.000 d'enguany.

Des de la Junta Directiva de l'Associació es recalca el fet que el Consell de Mallorca manté diverses convocatòries d'ajuts per a la publicació de revistes, sempre i quan aquestes no for-

min part de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (BOIB 39 i 47 de 2005). Gabriel Mercè ha expressat la seva total condemna a aquestes convocatòries "perquè creen una situació de total injustícia i indefensió, a més d'un greuge comparatiu molt greu per a les 46 publicacions de la nostra associació que fa anys que existeixen i que compleixen una funció importantíssima en els pobles mallorquins".

Des de la Junta Directiva es considera que aquesta convocatòria "persegueix la divisió interna, la disgregació i l'aïllament de la nostra entitat". De fet, aquesta mateixa setmana una publicació ha demanat la baixa de l'Associació per considerar que tindrà més facilitats per obtenir finançament si deixa d'estar associat.

També la Junta recalca que "els ajuts als mitjans de comunicació en general, tant des del Govern com des del Consell, han anat augmentant d'any en any de manera desorbitada, en contraposició amb la protecció dels mitjans de la part forana".

A banda de demanar una rectificació de la línia de marginació de la premsa forana, l'editorial sol·licita la redacció d'una llei reguladora de les subvencions als mitjans de comunicació i de la publicitat institucional. I és que tampoc la publicitat de les institucions no arriba als mitjans dels pobles mallorquins, en el que Gabriel Mercè considera "una nova mostra de desenteniment de les publicacions dels pobles i de la seva gent".

LA MEITAT DE LA POBLACIÓ DELS POBLES DE MALLORCA LLEGEIX HABITUALMENT PREMSA FORANA

El pressupost anual de les publicacions és de 5 milions d'euros

En l'actualitat formen part de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca un total de 46 publicacions (6 setmanaris, 5 quinzenaris, 19 mensuals, 9 bimestrals i 7 trimestrals).

Editen a l'any un total de 747 edicions diferents, que contenen 35.000 pàgines amb continguts referits als pobles de l'illa.

Una sola edició de les 46 publicacions suma 62.000 exemplars. Si tenim en compte que la població de la part forana mallorquina és de 400.000 persones i que cada exemplar és llegit per una mitjana de 3'5, obtenim que el 60% de la població dels pobles de Mallorca és lectora dels nostres mitjans.

A l'any s'editen un total d'1.600.000 exemplars, amb un pressupost superior als 5 milions d'euros que es destinen, bàsicament, a les despeses d'impremtes, ja que la major part dels 1.200 col·laboradors dels diferents mitjans fa feina gratuïtament.

El Govern Balear va destinar l'any passat uns 6 milions d'euros a ajuts a la premsa, i una xifra encara superior en publicitat. El Consell va invertir com a mínim 3.100.000 euros en publicitat i més de mig milió en patrocini de mitjans. La premsa forana no ha vist ni les miques d'aquests ajuts.

*Toièria
Bemenias*

*Mistes de noces
objectes de regal*

Rector Pasqual, 8 - Sant Llorenç

Editorial conjunt: El setge a la Premsa Forana

Vivim una època en què la comunicació travessa un moment d'esplendor. Mai cap societat no havia estat tan connectada a la resta del món per saber què passa, ni havien existit mai tants instruments al seu servei: des de la televisió al telèfon mòbil i els missatges, passant per internet, els diaris gratuïts, la premsa escrita, les revistes...

Les institucions de les Illes Balears, ben atentes, han captat aquesta aparent facilitat per arribar al ciutadà i han augmentat el pressupost dedicat a comunicació i a publicitat. Els gabinets de premsa han proliferat espectacularment, les campanyes publicitàries són constants, s'han destinat partides importants a subvencions als mitjans de comunicació i... fins i tot, s'han creat una ràdio i una televisió públiques per ser present, el Govern, en el pastís comunicatiu i tenir-hi una veu pròpia, sense intermediaris.

Intencionadament oblidades pel poder, però reconegudes pel poble, han restat marginades una cinquantena de petites publicacions que romanen fora de les campanyes de publicitat i dels augments dels ajuts institucionals que monopolitzen mitjans més potents. La Direcció General de Política Lingüística del Govern Balear ha deixat de convocar els ajuts econòmics per a la premsa en català. El Consell de Mallorca ha fulminat els dos convenis amb els que finançava una part simbòlica de les despeses d'impressió de les publicacions de la part forana de l'illa. Les institucions en general es neguen a inserir les seves campanyes publicitàries, teòricament de l'interès de tots els ciutadans, a la premsa forana.

Però la premsa forana -i tu, amic lector, ho sabràs millor que ningú-, és una de les baules més importants en el procés comunicatiu de tot mallorquí, perquè t'informa d'allò que més t'interessa, que és el que passa el teu voltant més immediat, al teu poble, a la teva gent, a tu mateix. És el que més t'afecta.

El 60% de la població mallorquina és lectora d'alguna de les publicacions de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca. A l'any editam 1.600.000

exemplars, 35.000 pàgines diferents - la pràctica totalitat en català- dedicades als pobles i a la seva gent. Som 1.200 persones que hi treballam, quasi totes sense cobrar res a canvi, però es necessiten 5 milions d'euros per mantenir aquesta estructura comunicativa tan nostra i tan arrelada, com ho prova l'existència de mitjans amb més d'un segle de continuïtat.

Volem denunciar una situació d'injustícia envers les 46 publicacions agrupades a l'entorn de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, assetjades tant pel Govern Balear com pel Consell de Mallorca amb la clara intenció de fer-nos desaparèixer.

Volem denunciar que les institucions no protegeixen el ciutadà, que té dret a rebre informació veraç d'allò que succeeix al seu voltant a través dels mitjans de la part forana de Mallorca, que es volen fer callar.

Volem denunciar que ni el Govern ni el Consell no són favorables al que diu la Llei de Normalització Lingüística sobre el dret del ciutadà a rebre informació en llengua catalana, perquè han eliminat els ajuts a la premsa en català.

Volem denunciar que els nostres polítics es miren l'illa des de Palma, i com que la premsa forana a Palma no hi té gaire transcendència fan com si no existís.

Volem agrair als nostres lectors i anunciants la seva fidelitat al llarg de tants anys. Ells ens coneixen, saben que el de la premsa forana és un periodisme ben fet, exacte i precís. Si no fos així ells ho haurien notat i ens haurien deixat de llegir.

Demanam una rectificació tant del Govern Balear com del Consell de Mallorca, perquè estan posant en perill tota una xarxa comunicativa insubstituïble, fonamental per les relacions humanes, socials i culturals dels 46 pobles en els que som presents.

I demanam una protecció més duradora i menys arbitrària de les publicacions locals a través de la redacció d'una llei reguladora de les subvencions als mitjans de comunicació, així com de les campanyes de publicitat de les administracions adreçades a tots els ciutadans, i no només a una part de la societat.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

La sireneta

En el fons del mar hi havia un castell. Allà hi vivia un rei que tenia sis filles, totes elles sirenes de gran bellesa. La més bella de totes era la petita; la seva pell era tan suau i delicada com un pètal de rosa, els seus ulls eren blaus com el mar.

Com totes les sirenes, no tenia cames; el seu cos acabava en una gran cua de peix. Possedia la més bella veu que mai s'havia sentit.

Tots els dies les sirenes jugaven en les grans habitacions del palau. Quan les finestres estaven obertes, els peixos entraven i sortien lliurement. Eren tan mansos que nedaven fins on estaven elles, menjaven de les seves pròpies mans i es deixaven acariciar i fer pessegolles.

Res els agradava més a les sirenes que escoltar les històries que els explicava la seva àvia sobre el món que existia més enllà del mar. Demanaven que els parlés sobre arbres, ocells, ciutats i persones que feien servir cames per a caminar.

-Quan cadascuna de vostès compleixi 15 anys -deia l'àvia-, podrà nedar fins a la superfície del mar i, reclinada sobre alguna roca, veure els vaixells que passen.

Per fi va arribar el dia en què la sireneta va complir els seus 15 anys, va saludar a tots i va nedar amb lleugeresa ascendint fins a la superfície.

Quan va alçar el cap sobre l'aigua, el sol estava ponent-se, els núvols es veien de color rosa, el mar estava calmat i començava a brillar el sol.

Es va quedar enlluernada mirant les aus que passaven i les estrelles que anaven apareixent. Va gaudir amb la brisa que fregava el seu rostre i acariciava el seu pèl.

A la llunyania, va veure una nau. Nedant s'hi va acostar, es va asseure sobre una roca i va observar atenta els mariners que anaven i venien alçant les veles.

-Què forts i virils són!- pensava la sireneta. Se sentia feliç. Però més es va emocionar encara quan va aparèixer a coberta un ele-gant i jove príncep.

S'havia fet molt tard ja, però no

podia apartar els seus ulls del vaixell ni del bell príncep.

De sobte el cel es va cobrir de núvols, el vent va bufar cada vegada més fort, els trons van esclatar en estrèpit i el mar va provocar immenses onades que van sacsejar violentament el vaixell fins a fer-lo enfonsar.

La sireneta va nedar precipitada-ment per a salvar el príncep. Va sostenir el seu cap sobre les onades, deixant que el corrent els portés fins a la costa. Arrossegant-se va poder dipositar-lo sobre la sorra de la platja. El va acariciar i el va besar amb molta tendresa. Es va quedar al seu costat cuidant-lo, cantant per a ell les més belles cançons durant tota la nit. Quan va sortir el sol, va veure que despertava. Llavors, va tornar al fons del mar, al seu món aquàtic amb el cor enamorat d'un príncep ter-restre.

Va explicar a la seva àvia el que havia succeït. Ara només desitjo -li va dir- tornar al món exterior per a poder-lo veure. L'estimo. Desitjo viure amb ell a la terra!

-Però que dius, noieta? -la va interrompre l'àvia molt irritada- La teva vida, el teu món, som nosaltres. Ni se t'acudeixi aquesta tonteria!

La sireneta, llavors, va decidir

anar a veure a la bruixa del mar. Tot i la repugnància que li produïa, sabia que només ella la podria ajudar. Va nedar cap a les profunditats passant per aigües arremolinades, va creuar per entre les pedres i algues enroscades com verdes serps, i finalment va trobar el cau de la bruixa, rodejada de peixos amb ulls punxents, taurons i serps. Allà la bruixa li va donar un beuratge que li permetria canviar la seva cua per unes cames, per poder sortir a la superfície.

La sireneta va prendre el beuratge i va nedar fins a la superfície. Mentre pujava va sentir un horrible dolor a la seva cua de peix. Quan va arribar a la costa tenia dues boniques cames. Va voler cantar de felicitat, però la bruixa li havia robat, de passada, la seva bella veu. Es va reclinat a la sorra recordant el seu estimat i es va adormir. Quan va despertar, al seu costat estava el seu príncep, més bell i radiant que mai.

-Gràcies! -va exclamar ell- M'has salvat la vida, he vingut a aquesta platja tots els dies a buscar-te. I avui, a la fi, he tingut la sort de trobar-te! Ella el va mirar amb els ulls molt oberts i li va somriure sense poder parlar. El príncep llavors la va agafar de la mà i la va portar al palau.

-Et diré Aurora- li va dir. La sireneta va assistir a balls, va realitzar passejades per les muntanyes i va cavalcar pels prats.

Aurora -la va cridar un dia el príncep- et presento Úrsula, princesa d'un país llunyà. Es quedarà amb nosaltres de visita. La sireneta, mentre saludava Úrsula, va advertir quelcom estrany en els seus ulls. Un brillantor de maldat es reflectia en ells.

Transcorrien els dies i el príncep s'acostava més i més a Úrsula, deixant sola la pobre sireneta, que no deixava de pensar on havia vist aquells ulls.

Una nit, durant una festa a palau, Úrsula va cantar amb una veu bella. La sireneta va reconèixer llavors la seva pròpia veu, que la bruixa li havia robat el dia que va transformar la seva cua de peix en cames de dona. El príncep va quedar meravellat davant d'aquella veu, càlida, clara i tendra. Llavors va

proposar a Úrsula que es casés amb ell.

La cerimònia s'anava a realitzar a alta mar. La nit de la boda, la sireneteta estava molt bella, però més trista que mai. Mirant el mar, va desitjar estar al costat de la seva família. Va ser llavors que van sorgir des de l'aigua les seves germanes grans. Quina alegria va tenir al veure-les! La sireneteta les va abraçar amb els ulls plens de llàgrimes. Les germanes li van dir:

-Vam donar a la bruixa les nostres joies perquè ens expliqués tota la veritat i poder-te trobar.

-Escolta amb atenció germaneta -va dir la més gran-. Hi ha una forma de trencar l'encanteri de la bruixa. Si beses el príncep aquest s'enamorarà novament de tu, tornaràs a tenir la teva veu i

Úrsula tornarà a ser la bruixa dels mars.

La sireneteta va somriure a les seves germanes i va entrar al saló del vaixell on tots, units, esperaven la cerimònia de la boda. Es va llançar als braços del príncep i va besar els seus llavis amb tot l'amor de la seva ànima. En aquell mateix moment es va trencar el malèfic embruixament. El vaixell es va sacsejar amb violència i Úrsula va perdre tots els seus falsos encants. Convertida una altra vegada en bruixa, es va llançar a l'aigua. I tots van escoltar dels llavis de la sireneteta la veritat de la història.

-Com vaig poder fer-te tant de mal! va dir el príncep commogut, i va afegir dolçament: Demano que em perdonis i acceptis, si és que encara m'estimes,

que et protegeixi i et brindi el meu amor per a sempre. Desitges ser la meva esposa?

La sireneteta el va mirar joiosa i va besar novament els seus llavis amb tota la tendresa que va tindre per a ell des de la nit que el va conèixer. La festa es va realitzar en un vaixell de luxe. Va ser la boda més esplèndida que mai s'hagués pogut veure.

Les sirenes van nedar fins a la superfície per a cantar a l'uníson. Els peixos van alçar el cap per sobre les onades fent brillar les seves escates daurades. Fins i tot el gran rei dels mars va pujar per a veure a la seva filla. La sireneteta, havent ja recuperat la veu, va cantar amb les seves germanes, omplint de goig el cor del príncep.

Tertúlia de cafè

Joan Roig

Jaumet: Bon vespre al·lots, aquest pic hauríem de parlar de sa gran injustícia comesa per sa Federació de Futbol i d'aquests senyors, per dir-los qualque cosa, que abans se vestien de negre -és es seu *traje* adequat- contra el C.D. Cardassar.

Tomeu: Jo abans voldria parlar un poc de sa preciosa festa muntada p'es Club amb sa visita a Ferreries (Menorca). Sa festa ja va començar abans de partir de Sant Llorenç, perquè un des jugadors, segurament per estar ben descansat i rendir un poc més, va dormir mitja horeta més. Quan va arribar va començar sa bauxa, es seus companys li muntaren una bona lulea i li feren moltes bromes. Pujàrem a s'autocar i li enfilàrem cap a Alcúdia; a Alcúdia, abans de pujar an es vaixell, vàrem haver d'esperar una estoneta però llavors, dins es vaixell, com que la mar anava

molt tranquil·la i feia una temperatura molt agradable, an es que no les va guanyar sa son se dedicaren a passejar per coberta i veure deixar Mallorca en-rera o començar a destriar Menorca; vos puc assegurar que són unes precioses vistes. Al cap d'una partida d'hores arribàrem a Ciutadella -aquí vull fer un incís per a felicitar an el Sr. Llodrà, organitzador tècnic de s'excursió-, i mos va tenir una quarantena de cotxes preparats amb sa suficient visió per sebre qui havia de ser es xófer de cada un. Es temps que mos col·locàvem en es cotxes varen arribar dos des vice-presidents del Carde, es Futre i en Rafel de S'Estanyol, que havien arribat es dia abans i que ja coneixien es terreny, mos dugueren an es complexe hotelier anomenat Binimar. Allà mos trobàrem amb uns *bungalows* per dues persones, tranquils, espaiosos i còmodes. Sa Direcció tenia preparat per les dues des migdia un menú especial per esportistes, però que s'hi podia apuntar tothom sempre i quan arribàs d'hora. Molts s'estimaren més prendre marxa i quedàrem que almanco mitja hora abans de començar es partit, tots en es camp amb sa camiseta groga donada per sa delegació d'esports de s'Ajuntament. Vos imaginau un centenar de persones, totes amb sa samarreta

gropa ocupant una tribuna i animant constantment s'equip visitant? Quina impressió per s'equip local! Bé idò, així i tot, com que es diumenge abans ja havia passat dins Santa Margalida, s'homo des *traje* negre va fer tot lo possible i lo impossible per fer guanyar an el Ferreries però gràcies a sa superioritat del Carde i es seu gran moment es resultat va ésser 0-2. No va poder passar lo mateix dins es cap del s'Horta. Aquest pic sa superioritat del Carde no va bastar per guanyar an es contrari, que està primat i ajudat per un -per dir qualque cosa- senyor que sa seva feina és impartir justícia i no cometre injustícies, i sempre contra es mateix. Bé, però jo no era d'això que volia parlar, era de s'excursió a Menorca però és tanta sa indignació quan un veu que a sa temporada passada ja mos davallaren de Tercera dins es despatxos i enguany no mos hi deixen tornar; perdó, m'he deixat dur pes sentiments. Tornem a s'excursió: si després de sa victòria es jugadors ja havien vengut animats, figurau-vos com estaven es vespre per sortir de marxa. Animaren tota sa vetlada i tota sa matinada es locals de Ciutadella. Després, es que pogueren anaren a berenar; ets altres, com és natural, a dormir. Com que tenien tot

es dia lliure, com deia abans, uns se dediquen a conèixer una mica més Menorca i es altres a dormir. Ah! No varen faltar ni es que repetiren de caldereta ni es que vengueren carregats de formatge com si fossin negociants.

Xesc: Bono, jo ara parlaré de lo meu. Dia 18 de juny, dia de reflexió de ses eleccions gallegues, es PP junt amb l'Església fan unes manifestacions en contra des matrimonis gays; es senyor Acebes surt per sa tele i pes diaris per dir que ses manifestacions no són contra es gays... Sr. Acebes, això ja ho sabem, ses manifestacions són per intentar aturar sa pujada de vots a favor del PSOE. De l'Església se veu que hi anaren almanco 20 bisbes; esperàvem que treguessin es pas de sa "Sagrada Família" i el duguessin ells com a penitents per purgar es pecats comesos en ses seves lluites en contra de sa igualtat predicada per Crist. Amèn.

Julià: Parlant de l'Església i des PP, irritats com estan sempre i essent especialistes en fer un paller d'una palla, han muntat un Crist per sa foto que en Maragall va fer an en Carod amb sa corona d'espines. Jo demanaria a l'Església, lo primer: per què no lluita per prohibir vendre aquests souvenirs? Lo segon: és ver que aquests senyors són personatges i no poden fer bromes de tan mal gust, però sap l'Església que a Lourdes se venen botelles d'aigua miraculosa i com que per beure-la-se, com que es tap és es cap de la Verge Maria, li han de tallar es cap? Per què es PP i l'Església miren tan prim en uns casos i en altres crec que ni se'n temen? Crec que podrien contestar però...

Ramon: Jo avui es motiu de sa meva buroia és sa quantitat de temps dedicat per sa televisió i ses revistes a aquestes famoses que van a curar-se el càncer a Houston. Què se creven, que es americans fan miracles? O és simplement per fer ostentació des seu capital? Perquè jo estic ben convençut que lo que poden trobar a Amèrica ho poden trobar aquí, i si és per fer ostentació des seu capital han de tenir en compte que se troba molta gent en aquesta situació o pitjor i no tenen diners ni tan sols per anar a comprar ses medicines. Escoltar i veure això, per tota aquesta gent que

sofreix aquesta terrible malaltia, a més de desesperant, toca ésser indignant. An es qui correspongui, per favor, acabau d'una punyetera vegada amb aquesta basura des famosos i ses famoses de quatre dècimes.

Jaumet: Jo abans d'amollar en Mariano volia donar s'enhorabona a s'equip del Cardassar per sa seva campanya i per haver sabut conservar sa compostura a pesar des descarat perseguitament durant sa lligueta. Sa Directiva també se mereix sa felicitació per haver hagut de salvar molts problemes i també n'ha sortit fora massa crítiques de part des seus contraris. També se mereixen un bon aplaudiment es tècnics i resta de s'equip de treball, com també sa gent que desinteressadament han aportat feina o diners an es Club. Ala Mariano, ara te toca a tu!

Mariano: Jo, mentres voltros éreu per Menorca de vacances, m'he culturitzat i he après unes quantes frases. N'hi ha una d'un tal Óscar Wil... no sé què, que diu: "Sa dona infidel sol sentir remordiments, i sa fidel molts més". I una altra que diu: "Ses bones nines van an el cel, ses dolentes poden anar per tot". I ara vos faré sa meva contarella: eren dos amics i un des dos va anar a fer feina a Amèrica; va tornar al cap de vint-i-pico d'anys; només arribar se'n va anar a veure es seu amic de sa joventut, i com que era un poc exagerat, li comença a multiplicar-ho tot almanco per tres: ses cases grans, es camps grans; diu: "Figura't tu que jo vaig amb un tren a fer feina que com a mínim té un quilòmetre de llarg"; es seu amic diu: "Es pardal, ara ja estic cansat que exageris"; "Bé homo, pam envant, pam enrera". I s'amic li diu: "Bé idò a Espanya, d'ençà que tenim democràcia hem avançat tant que ara ses dones mos fan ets al'lots per darrera". S'altre li diu: "Això si que ho és una exageració, i me dius exagerat a jo...". "Homo, com es teu tren, pam envant pam enrera".

Telèfons

Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditori	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Camp de futbol	838703
Delegació Son Carrió	569619
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Polícia local	609 637960
Tercera edat	569512
Turisme Sa Coma	810394
Turisme S'Illot	810699
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

Vetlades en el Molí d'en Bou

Inscripcions:
Isabel Nicolau
971 838045

Dia 29 de juliol
Pere J. Santandreu
parlarà de
Teatre antic a Mallorca

Ramon Rosselló

NOTES HISTÒRIQUES

El mes d'agost de 1939, la revista "Lluch", anota: "Miguel Sansó y su compañero Miguel Gayá de Sant Llorens de's Cardessar envían su fotografía del frente para que sus madres la lleven a Lluch como recuerdo de la vida que desde su trono les guardó la Virgen".

El mes de març de 1950, el full "El Nuevo Seminario" publicava el resultat de les col·lectes efectuades a les esglésies de Mallorca amb motiu del Dia del Seminari. La parròquia de Sant Llorenç ha recaptat 848 pessetes i el reverend S. Galmés ha donat 25 pessetes. La recaptació de Son Carrió ha estat: la parròquia 230 pessetes, el reverend J. Pascual 150, l'escola nacional de nins 10'50, l'escola de nines 13, les religioses franciscanes 2'30.

El mes de juliol de 1953, publicava els donatius fets durant la "Campanya del Ladrillo". L'Escola graduada de Sant Llorenç ha aportat 42 pessetes, l'Escola Parroquial 95, el Col·legi de Germanes de la Caritat 270. L'Escola Nacional de nines de Son Carrió 28, el Col·legi de les Franciscanes 84'25.

El mes d'abril de 1955, aquest full publicava col·lectes retrospectives. Dia del Seminari de l'any 1948, la parròquia de Sant Llorenç 701 pessetes, l'Ajuntament 150, Eulàlia Grimalt 25. Son Carrió 430'25.

La col·lecta de 1951, Sant Llorenç 588 pessetes, Son Carrió 435. L'any 1952, 575 pessetes i 606 respectivament.

LA FIESTA DE SAN JUAN BAUTISTA EN SON CARRIÓ

El mes de febrer de 1938, la revista "Studia" publicava un article signat per Miquel Servera narrant la manera

com se celebrava la festa de sant Joan a Son Carrió. Hem vist aquest article reproduït al periòdic "El Amigo del Pueblo" de dia 15 d'octubre de 1947, sense signar i amb petites modificacions al principi i al final. Reproduïm el publicat a "Studia" que diu així:

"La fiesta que, en honor de San Juan Bautista, Precursor de Nuestro Señor Jesucristo, se celebra, el día 24 de Junio, en el pueblecito de Son Carrió, es típica, a más no poder.

Héla aquí descrita.

El día 23 de Junio, vigilia del Santo, se adornan con mirto la iglesia y las calles de la población.

El día 24, festividad del mismo Santo, a la salida del sol, se celebra solemne Misa Mayor con sermón. Al empezarse ésta, sale de la sacristía "San Juan", o sea un joven que sepa bailar muy bien, vestido de modo muy singular, y que representa al Bautista. Va en mangas de camisa blanca; lleva pantalones de color ceniciento, cortos hasta las rodillas, calzas de color rosado y alpargatas catalanas. Cubre sus espaldas una gran capa de color rosado también, atada con cintas al cuello; y en la cabeza lleva una gorra de las llamadas "de plato", del mismo color que la capa, y que representa la aureola que el Santo tiene en el cielo. Con la mano derecha sostiene una banderita encarnada, rematada por una cruz.

El lugar de su asiento es el presbiterio, al lado del Evangelio.

Al iniciarse la "Oferta", un terceto de violín, guitarra y flauta y muy alegre pieza musical, llamada vulgarmente "tonada de Sant Joan"; y, durante todo

el tiempo en que los hombres acuden a dicha "Oferta", al compás de la citada música, va danzando, ligero, con la mano izquierda fija en el costado izquierdo también, y levantando con la derecha la banderita, de una parte a otra del presbiterio, por delante del altar. A veces, mientras las mujeres acuden a la "Oferta", danza también por el pasillo central de la iglesia.

A cada uno de los fieles se les entrega un ramillete de flores.

Acabada la Oferta, cesa la música, y "San Juan" vuelve a su sitio.

Inmediatamente después de la Misa Mayor, sale "San Juan" del templo acompañado de los músicos y de los "obreros de la festa". Estos últimos llevan una bandeja bastante capaz, y van haciendo la colecta por el interior de la población, al mismo tiempo que "San Juan" ejecuta delante del portal de cada casa la misma danza que ejecutó en el interior del templo. El final tiene lugar en la Casa-Vicaría con un lunch.

Por la tarde, los "obreros" organizan un baile al estilo del país en la plaza pública, el cual dura hasta media noche. Todas las limosnas que se recogen durante el baile, lo mismo que las de la colecta, se destinan a los fondos de la "Obrería".

Este baile de "San Juan" data desde muy antiguo.

Respecto a su significado, hay dos opiniones: una de ellas afirma que simboliza la alegría que experimentó la Virgen Santísima, cuando fué a visitar su prima Santa Isabel, mientras que la otra asegura que obedece a que, según la leyenda, el sol, en tal día, sale bailando".

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

El pacte social: escepticisme i neoplatonisme

Crom el Nòrdic

ESCEPTICISME

En aquest capítol del pacte social enllesteixo la filosofia grega i després passo a la cristiana (encara que aquella no desapareix exactament quan sorgeix aquesta, sinó alguns segles després). De moment menciono la segona filosofia més important en vida d'Epicur després de l'estoica: l'escepticisme.

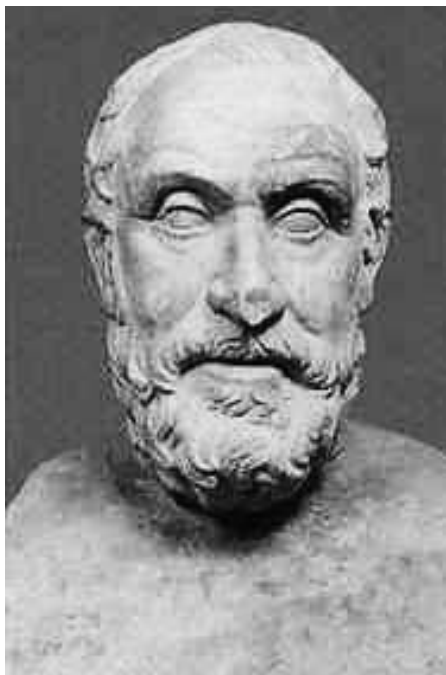
Potser una forma interessant de conèixer la moral escèptica seria començar pel que entenem per escepticisme avui en dia. Per escepticisme entenem incredulitat, dubte, desconfiança, envers tot (quan i més envers déu i la religió), àdhuc a vegades nihilisme o mera espontaneïtat; també podem entendre per escepticisme mer caprici o voluntaritat. La veritat és que l'escepticisme era una doctrina més que una mera actitud mental espontània. Ara ho explicarem.

L'escepticisme sorgeix amb Pirró. Home més aviat tòpic, viatger, curiós, després d'intentar inútilment ésser pintor i de vagabundejar per mig món, obre la primera escola de filosofia escèptica que es prolongarà en l'acadèmia platònica i en alguns pensadors independents. Però Pirró no deixà res escrit, de forma que el seu deixeble Timó recull les seves doctrines. L'escepticisme pirrònic ("pirronisme"), es caracteritza per una incredulitat absoluta, per considerar qualsevol pensament com a mer subjectivisme, és a dir, com a relatiu. Però l'escepticisme no "busca" la tristesa nihilista, sinó la serenitat de l'ànim. Fins Pirró arriba a considerar que, si la bona salut és un impediment per arribar a la serenitat d'ànim i a la incredulitat extrema, aleshores més valdria estar malalts.

Pirró ens dona un curiós exemple pràctic amb la seva vida de què passaria si l'escepticisme fos pres de forma radical. Una vegada anava amb el seu mestre Anaxarc xerrant d'alguna cosa, quan Anaxarc cau a un toll ple de fang i, aleshores, Pirró segueix parlant amb l'aire com si res hagués passat. Aleshores Anaxarc, ple de fang, l'enganxa una mica després i el felicita "per la imper-

turbabilitat aconseguida". Es diu que Pirró vivia tan distret que constantment corria el perill d'ésser emvestit per un carro o caure en un fossar, i sort tenia que els alumnes cuidessin d'ell. Això pot ésser prèns com un simbolisme que qualsevol escepticisme ha de tenir un límit sempre.

Després de Timó els escèptics queden sense líder, i Arcelisau, cap de l'Academia, s'ofereix a guiar-los. Aquí cal fer un incís important. Amb la mort de Plató i d'Aristòtil, el desastre que seguí a la mort d'Alexandre Magne, la constant empena de les religions orientals, la constant pèrdua de fe en la religió

oficial i la constant criminalitat d'aquells temps, s'enten que "la meravellosa especulació platònico-aristotèlica fos substituïda, increïblement, per les tosques filosofies estoica, epicúria i escèptica" (o així ho creu Marías). Arcelisau, per tal de justificar de forma parcialment platònica l'escepticisme, tracta el pensament de Sòcrates com a mer escepticisme. Recorre a alguns diàlegs del primer període de Plató, on al final Sòcrates ha desmuntat els arguments dels contraris sense arribar a una conclusió definitiva. Així, la ignorància de Sòcrates

ja no és un medi per arribar a una finalitat, sinó una finalitat desitjable en sí.

Carnèades va ésser el més brillant exponent de l'acadèmia escèptica. Es conta que quan va anar a Atenes, es va posar a donar conferències als romans. En la primera part, Carnèades deia que, segons la justícia, el poble de Roma havia de tornar als pobles conquerits allò que els hi havia pres. Però en la segona part Carnèades defensa que ara sí que està bé que Roma domini els pobles antics, basant-se en la doctrina sofística del domini del més fort. Aquesta contradicció està d'acord amb la doctrina escèptica: si no existeix la veritat, aleshores qualsevol doctrina i la seva contrària poden defensar-se si s'usa l'argument contrari. La doctrina escèptica, entesa a l'estil de la doble teoria de Protàgores, evidentment cau en una contradicció, però aquesta contradicció antidogmàtica és precisament la base del seu pensament.

Evidentment, l'atac de Carnèades al dogmatisme cau sobretot envers déu, vull dir, envers Zeus i les divinitats orientals. Carnèades, com Kant, ataca i vol desmentir totes les proves a favor de l'existència de la divinitat, donant-hi fermes contraexemples. La seva intenció no és negar déu sinó posar-lo en etern dubte (agnosticisme), i combat especialment la superstició i la irracionalitat (recordem els processos religiosos d'Atenes, que en època de Carnèades havien desaparegut, però no la superstició que els havia fonamentat). De fet l'empirisme ha estat considerat més empirisme i postivisme que no pas nihilisme radical. En tot cas, Carnèades, fidel a la seva doctrina escèptica (almenys pel poc que s'ha conservat de la seva doctrina), es nega a creure en qualsevol mena de doctrina ètica, i, per no caure en un nihilisme radical, fa una taula de "valors probables". L'escepticisme, doncs, que tant havia intentat fonamentar en un mer consol ètic Pirró, amb Carnèades assoleix més contingut.

L'últim estoic de certa importància és Sext Empíric (segle I d.C.), alumne d'Enesidem. Gràcies a ell compremem

millor la filosofia escèptica antiga. Sext Empíric intenta un atac radical contra qualsevol classe de dogma, per exemple la divinitat o l'existència de l'espai-temps, per tant d'aconseguir l'abstenció del judici, o sigui, l'anulació de qualsevol proclama de la veritat, per tal d'aconseguir la serenitat escèptica. De fet, Sext Empíric va ésser primer un metge empíric, que després, per tal de combatir les fantasies dels "metges dogmàtics" (doctors que estudiaven "en abstracte" les malalties) decidí donar un fonament teòric a la medicina i fer-se escèptic.

NOEPLATONISME

La doctrina neoplatònica està clarament diferenciada dels "tres germans bessons de l'hel·lenisme": epicureïsmes, estoïcisme i escepticisme. L'epicureïsmes busca el plaer, l'estoïcisme fugir de les passions i l'escepticisme anul·lar qualsevol criteri de veritat, però en el fons totes van a parar al mateix: a l'home autàrquic, autosuficient, semiagnòstic i serè. En contra d'això, Plotí i els neoplatònics creen una viva imatge mística, una "elevació" de l'home cap a déu, una teologia ben elaborada, una visió de Plató "encara més platònica". Per a fer aquest capítol del neoplatonisme, he cregut encertat basar-me en detalls ja publicats en Internet (encara no traduïts al català, veure aquí). Anem per feina.

Plotí neix el 205 d.C. El primer mestre que l'influï positivament fou el neoplatònic Amoni Saccas. En un viatge arreu del món conegué moltes doctrines religioses, com ara la dels gimnosofistes o "filòsofs despullats" (que hom compara amb els cíncics). Quan emigra a Roma, obre la seva escola de filosofia-religió, amb tal atractiu que fins un general romà abandonà els seus diners, terres i esclaus per tal d'apendre la seva doctrina. En Plotí trobem un dels pitjors atacs a la doctrina del pacte social, o sigui, una de les més ardoroses defenses de la teoria del "manament diví".

Per a Plotí, la missió en la vida de l'home ja no és aconseguir la serenitat i l'autosuficiència, sinó la contemplació i comprensió de déu. Donarem uns quants detalls de la seva doctrina.

Per a Plotí, la realitat es divideix en l'U, l'Intel·lecte, l'Ànima i el món sensible. L'U és tot el que hi havia abans de l'aparició del món sensible. L'U féu sorgir l'univers, però, d'acord amb Parmènides, Plotí no creu que "res sorgeixi del no-res", de forma que explica l'univers, no per creació, sinó per emanació: l'U fa sorgir tot el que és d'ell mateix sense perdre contingut. Plotí en dóna una metàfora en el sol: l'U és com un sol del qual emana l'univers, però el sol "no perd contingut" sinó que sempre el té infinit. Després de l'U emana l'Intel·lecte (que és com un U multiplicat en la diversitat de coses: l'U és únic, l'Intel·lecte és múltiple) i de l'Intel·lecte emana l'Ànima, que és l'Intel·lecte, el qual passa d'estar immòbil a estar en moviment. I de l'Ànima emana el món sensible. Plotí és un dels filòsofs que més despectivament parla del món sensible: per a ell la matèria és senyal de depravació, de temptació, d'allunyament de la veritat de l'U i de la seva mística.

Com es veu, la visió del món de Plotí és una gran fantasia mística. "L'estoïcisme i l'epicureïsmes ensenyaven l'home a afrontar el món, el neoplatonisme ensenya l'home a fugir del món", ens comentà Nestle. S'entén fàcilment com moltes idees neoplatòniques passen fàcilment al cristianisme. I, encara, s'entén com els futurs seguidors de Plotí foren "encara més neoplatònics".

Porfiri fou alumne de Plotí, i el succeí en l'escola neoplatònica. En el seu llibre *Sobre l'abstinència* recomana, basant-se per exemple en Pitàgores i en Empèdocles, un règim vegetarià, per creure en la doctrina de la transmigració de l'ànima. Porfiri compilà l'obra de Plotí amb bastanta fidelitat. A diferència de Plotí, Porfiri sí engegà una violenta campanya contra els cristians: en el seu llibre *Contra el cristianisme* ataca la doctrina cristiana, considerant-la irracional, el que li valgué l'enemistat del col·lectiu cristià en vida. Per a Porfiri, l'ànima humana necessita la contemplació de déu, mirar cap a la divinitat, per aconseguir la salvació. Però l'home posseeix per sí mateix una part de l'ésser diví, de manera que no necessita l'ajut de déu (o sigui, de l'U) per a poder unir-se amb la divinitat.

Amb Iàmblic, la tendència mística del neoplatonisme s'accentuà encara més. Per a Iàmblic, l'home no posseeix gens de l'essència divina, de manera que l'home només se salvarà si déu vol. Segons Plotí, resar garanteix automàticament la salvació de l'ànima, però segons Iàmblic, no és així. Fins a tal punt creia Iàmblic en el misticisme, que fins afirmava haver descobert el mètode per a contactar amb dimonis i éssers màgics (en el temps de Iàmblic, la màgia i l'endevinació eren creences bastant acceptades).

Procle, qui alguns anomenen la última veu especulativa del geni grec, es dedicà al problema de demostrar l'existència de l'ànima i la problemàtica del misticisme. Creia ell mateix haver tingut somnis i experiències de contacte amb la divinitat. En el seu "Himne a déu", Procle parla de l'ésser diví com d'una cosa trascendent, incompreensible per la raó, fins i tot inexpressable amb paraules, la glòria del qual està expressada amb la bellesa de tots els éssers vius.

Els últims pensadors del neoplatonisme foren Damasci i Simplicí, que vieren amb desànim com l'escola d'Athenes fou clausurada el 529 per Justinià. Intentaren implantar la filosofia grega a Pèrsia, però fracassaren, de forma que, així, la filosofia grega desaparegué definitivament.

D'altres pensadors neoplatònics foren Hipàtia (una dona), i l'emperador Julià, l'apòstata.

Així, doncs, escepticisme i neoplatonisme són el contrari: per simplificar, direm que el primer vol acabar amb tota creença en els déus per remarcar l'empirisme, mentre que el segon el contrari. Amb el neoplatonisme, ja s'albiraven nous temps i l'arribada de l'Edat Mitjana. S'entén que, quan el món grecorromà passà en èpoques de forta crisi, la creença en el més enllà s'enfortís, alhora que la "racionalitat" grega caigués en picat. També és veritat que, el cristianisme, en la seva campanya en ajut als pobres, que fins els seus adversaris li reconeixien, guanyés molts adeptes. Però això ja ho analitzaré en un altre lloc. El pròxim capítol tractarà de Sant Agustí.

L'E.L.A. en el microscopi de la paraula El trepidant món interior d'una motoneurona

Miquel Jordan i Ronsano

Aquest article el dedico amb tot respecte i admiració a Julian Villar i a la seva esposa Amparo Ortiz, dues persones meravelloses que sempre estan disposades a col·laborar amb ADELA Balears, ell infant globus per als nins quan es munten les taules en el Dia Mundial de l'E.L.A., i ella, que té mans sàvies i fa uns imants per nevera amb closques de caragol i plastilina realment enginyosos.

Si en el capítol tretzè vam conèixer quines són les parts que conformen una motoneurona, avui intentarem escriure el seu trepidant món interior, i podrem comprovar com dins d'aquestes cèl·lules hi ha una activitat ben complexa i apassionant.

Si observéssim per mitjà d'una micrografia electrònica el pericarió de la neurona quedaríem embadalits en veure la gernació de microorganismes que pul·lulen en el seu si. En primer lloc tenim que el nucli de la motoneurona o cel·lular (A.B.C.1) es troba voltat d'una doble membrana (A.2) que presenta uns inapreciables porus que tan sols permaneixen oberts temporalment (B.C.3).

L'esmentat nucli està compost per carioplasma i uns fins grànuls de cromatina també coneguts com ADN; separat un poc de l'epicentre està el nucliol (A.B.C.4, que és una minúscula estructura ullada formada per un component granulós, dens, i un altre de filaments, lax, constituïts per proteïnes i àcid ribonucleic (ARN).

En el citoplasma del pericarió els cossos de nissl o substància tigròide apareixen com un reticle endoplasmàtic rugós (A.B.C.5), és a dir, com una petita xarxa que formen una mena de laminetes membranoses disposades en capes que allotgen en el seu interior un sistema intercomunicat de cisternes (B.C.6). També s'ha pogut demostrar que els cossos de nissl contenen diverses substàncies i enzimes, com les colinesterases.

A l'exterior de l'esmentada membrana de nissl s'adhereixen petits grànuls denominats ribosomes (B.C.7) que participen en la síntesi proteica,

funció aquesta molt important per mantenir en actiu els axons, que com recordaran són la ramificació més llarga de la motoneurona, i que alguns hi arriben a medir fins un metre de llargària, raó per la qual fa que necessitin una síntesi de proteïnes extremadament activa.

En una altra part del citoplasma del pericarió hi trobem el denominat reticle endoplasmic llis o granulat (C.8), que es caracteritza per l'absència de ribosomes associats a les seves membranes, a diferència de com ho tenen els altres cossos de nissl. Aquest reticle endoplasmic es comunica amb l'espai perinuclear (B.C.9) i amb les cisternes marginals (A.10), situades davall la superfície de la cèl·lula. Hi ha que dir que aquestes cisternes es troben de vegades en llocs adjacents als botons terminals o processos gials.

Seguint amb el nostre viatge pel complex món del citoplasma del pericarió, descobrirem com aquest es troba travessat per neurotúbuls i neurofilaments (A.B.C.11), els quals van a parar a l'axó on s'ordenen formant llargs feixos paral·lels. La seva missió és el transport de substàncies. També hi trobarem

abundoses mitocondries (A.B.C.12), que són orgànuls cel·lulars constituïts per una doble membrana. De la seva fulla interna es projecten unes crestes (C.13) cap a l'aferent.

Les mitocondries tenen la facultat d'alterar la seva forma contínuament, talment en el pericarió són curtes i rodones, mentres que a les dendrites i els axons són fines i llargues, trobant-se en constant moviment pels espais del citoplasma, predeterminats entre els cossos de nissl.

Funcionalment, les mitocondries són considerades com els òrgans de la respiració cel·lular i d'aport d'energia.

Dins del caramull d'estructures membranoses que pul·lulen dins d'una neurona motora, també hi podem trobar l'aparat de Golgi, que consisteix en una acumulació de dictiosomes (A.B.C.14) conformat per cisternes agrupades en capes paral·leles que aparentment no es comuniquen entre si.

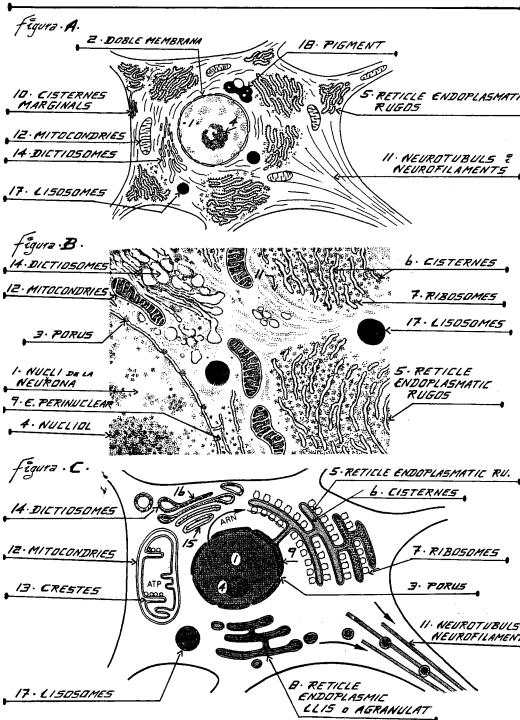
En el dictiosoma es pot distingir una cara denominada regenerativa (C.15), i una altra dita secretora (C.16), damunt de la qual es formen les vesícules de Golgi per constricció dels marges de les cisternes. L'aparat de Golgi es troba involucrat en la síntesi i concentració dels productes de secreció, i en la producció de membranes.

Per concloure aquest recorregut pel fascinant món interior del nucli neuronal, afegirem un últim element: els lisosomes (A.B.C.17) que en gran nombre es troben en el citoplasma i que contenen enzims relacionats principalment amb la digestió cel·lular pigment (A.18).

L'ÚLTIMA PARAULA LA TÉ NA CATY

Referint-se als amics elàtics ja desapareguts, na Caty deia: "Tots, ells i elles han mort. I tanmateix a cap d'ells puc considerar-lo mort, sinó viu en el cel, amb Déu. Amb Déu Pare de Jesucrist, que ens dona el seu esperit que no mor, si més no al contrari: ens fa viure la mateixa mort".

DEDINS DEL PERICARIÓ D'UNA MOTONEURONA

Recaptats 4.000 euros per a la Fundació Campaner

L'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar, juntament amb el Grup de Vetlades del Molí d'en Bou, ha organitzat aquest mes de juny un concert a benefici de la Fundació Campaner, entitat mallorquina que lluita contra la malaltia del noma. El concert ha estat a càrrec de l'Orquestra Lírica de Mallorca, que dirigeix mestre Rafel Nadal, i ha comptat amb el patrocini del Consell de Mallorca.

La convocatòria de públic ha estat tot un èxit. En aquest sentit, l'organització ha acomplert els seus objectius i ha obtingut uns ingressos de 4.000 euros (que equivalen a 665.000 de les antigues pessetes). Aquesta xifra ha estat possible gràcies a l'esforç i a la participació desinteressada de tantes i tantes persones, que hi han treballat de valent.

Cal recordar que la FUNDACIÓ CAMPANER és una ONG mallorquina que lluita contra la malaltia de la noma a

L'Orquestra Lírica de Mallorca, dirigida per mestre Rafel Nadal

Àfrica. La seva tasca se centra a Níger, un dels països més pobres del món. Amb els fons que recapten a través de les seves activitats es fan millores d'higiene, educatives, alimentàries, i també han pogut crear centres d'acollida tant a l'Àfrica com a Mallorca.

INAUGURADA L'EXPOSICIÓ "EL OBJETO DEL ARTE"

S'ha inaugurat l'exposició EL

OBJETO DEL ARTE a la sala d'exposicions de l'Auditori sa Màniga de Cala Millor. Aquesta exposició compta amb el patrocini de la Banca March. Hi exposen autors com Jaume Plensa, Ràfols Casamada, Chillida, Brossa, Sicília, Eva Lootz, Gordillo, Mariscal, Guinovart i tants d'altres.

L'exposició es pot visitar fins dia 23 de juliol.

Mateu Puigròs, Bartomeu Llull, M. Cristina Oliver, Guillem Llull, Francisca Genovart, Francisca Servera i Maria Galmés

Pedro José
i les seves manualitats

Carrer des Pou, 34
Sant Llorenç
Tel. 971 569186

DANSAMÀNIGA 2005

C A L A M I L L O R
FESTIVAL INTERNACIONAL
DE DANSA DE LES BALEARS

PRESIDÈNCIA D'HONOR
SA ALTESA REIAL LA INFANTA CRISTINA

■ Divendres, 8 de juliol, a les 22 h i

■ Dissabte, 9 de juliol, a les 22 h

COMPÀÑIA NACIONAL DE DANZA 2

Director artístic: Nacho Duato
Premi Nacional de Dansa

■ Dissabte, 16 de juliol, a les 22 h

DANSES ESPANYOLES PER A PIANO

Enric Granados
Francesc Blanco i M. V. Cortès

■ Divendres, 22 de juliol, a les 22 h

LOVE DUETS

Pasodos Dance Company
(Mallorca)

■ Dissabte, 23 de juliol, a les 22 h

Companyia de dansa Cercària i
Bàrbara Riera (Mallorca)

■ Dissabte, 30 de juliol, a les 22 h

WEST SIDE STORY

Cine de dansa a la fresca

■ Dissabte, 6 d'agost, a les 22 h

CONCERT DE DANSES DEL MÓN
Quartet sa Màniga

■ Divendres, 12 d'agost, a les 22 h

EL LLAC DELS CIGNES

Ballet del Gran Teatre Hermitage
de sant Petersburg

■ Dissabte, 27 d'agost, a les 22 h

QUAN SES BISTIS VOLAVEN

Companyia Au ments (Mallorca)

■ Dissabte, 17 de setembre, a les 21 h

BALLET FLAMENCO ANTONIO CANALES

Bailaor (Premi Nacional de Dansa)

■ Dissabte, 15 d'octubre, a les 21 h

DON QUIJOTE Y SANCHO PANZA

Ibèrica de Dansa (Madrid)
Premi Nacional de Dansa

■ Dissabte, 12 de novembre, a les 18 h

LES MIL I UNA NITS

Roseland Musical (Barcelona)

■ Dissabte, 3 de desembre, a les 18 h

ALÍCIA

BALLET JOVE MALLORCA

INFORMACIÓ I TAQUILLA
971 58 73 73

AUDITÒRIUM
SA MÀNIGA
CALA MILLOR

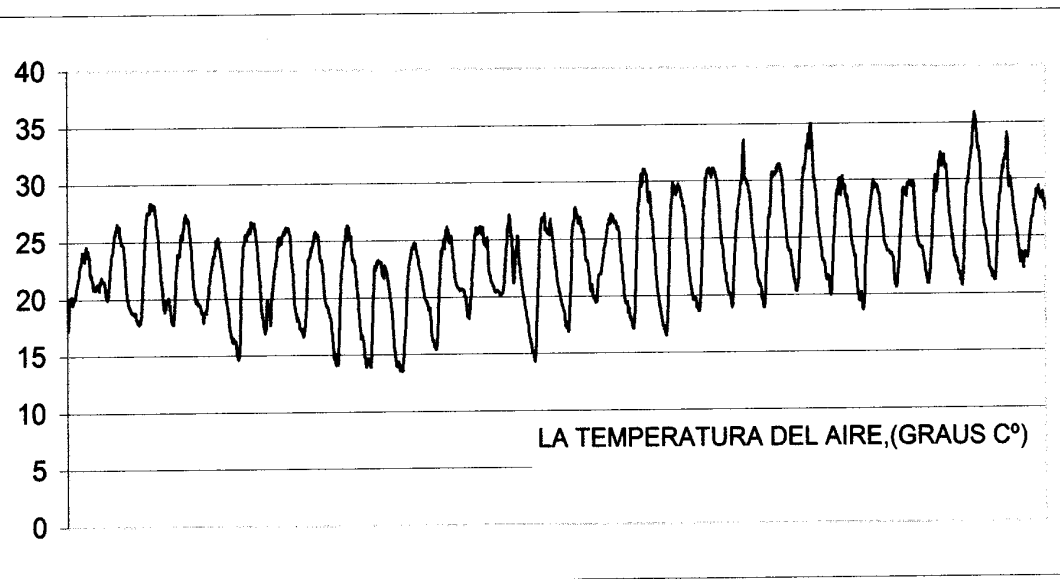
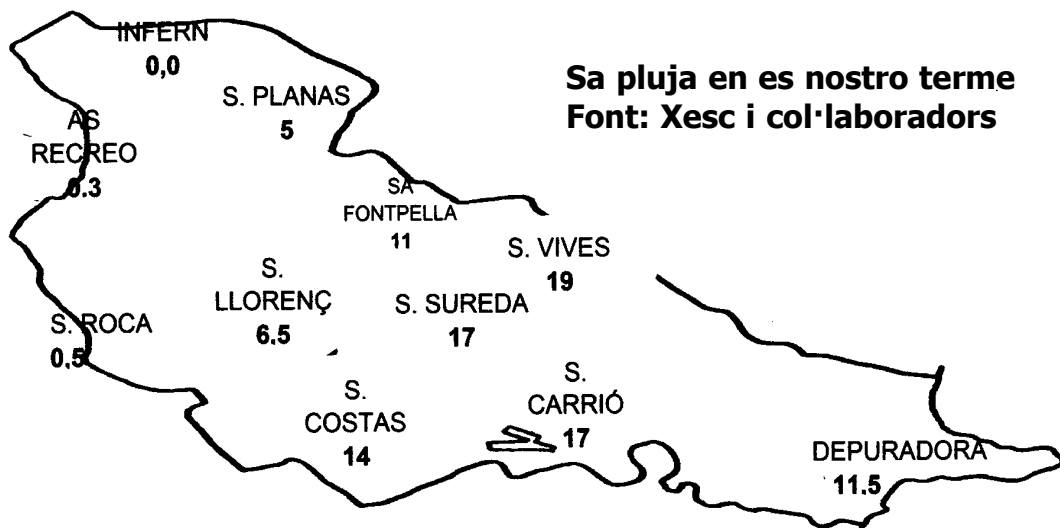
Ajuntament de
Sant Llorenç des Cardassar

www.santillorencc.com
www.illesbalears.es

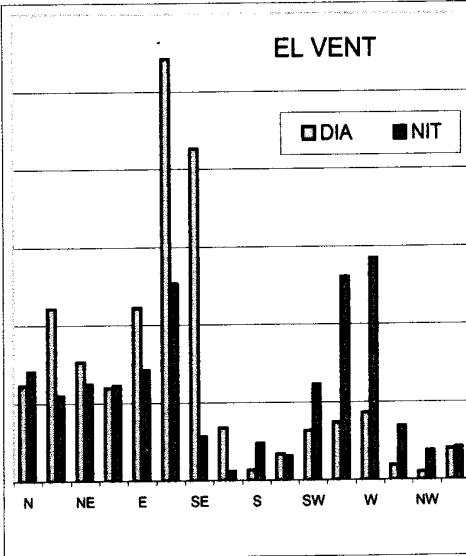
Can Xesc-Estació pluviomètrica B480-Sant Llorenç des Cardassar

CEL SERÈ 29 días	
CEL VARI 1 días	
CEL BEN COBERT 0	
HA FET GRANIS 1 VEGADE	
TRONADES 1	
GELADES 0	
PLUJA ACUMULADA EN EL 2005 141,7 l/m2	
DIRECCIÓ DOMINANT DEL VENT: xeloc	
VEL. MÁX DEL VENT, A SANT LLORENÇ gregal	53 kms / Hora
VEL. MÁX DEL VENT, A SA FONTPELLA ponent	48 kms./ hora
RECORREGUT DEL VENT EN UN MES (EN KMS.)	3888 Kms.
BOIRADES 1	
TEMPER. MÁXIMA 36,8	
TEMPER. MITJA 23,6	
TEMPER. MÍNIMA 13,4	

Tanta sort que es temps és sempre notícia, perquè sinó qualche pic ja no sabia de què hauria de parlar que no fos multi-repetit. Així i tot me cansa es fet de manejar sempre es mateix voçabulari, però me consola es pensar que totes ses aficions són un munt de coses repetides que mai no cansen ets aficionats.

I ara sí que entrarem en matèria i tenim per contar que en ple mes de juny ja s'han arribat an es 36'8°C, això a nivell d'oservatori, ja que de carrer o de corral particular qualcú pot haver vists es 38 o es 39 en es seu termòmetre. D'altra banda, s'únic ruixat caigut en es nostro terme deixà de 0 fins a una trentena de litres devers Son Moro, mesclats amb calabruix de considerables dimensions per sa vessat de Cala Millor.

FIDE CURS

Amb l'assistència d'unes 500 persones -segons la policia local- i més de 25.000 -segons un dels organitzadors-, el dia 22 de juny va tenir lloc la festa de fi de curs del col·legi Guillem Galmés, en el poliesportiu municipal.

Suportant unes temperatures que no baixaren dels 30º i que obligaren a molts dels assistents a refrescar-se amb ventalls, els alumnes de cada curs ballaren al so de les músiques que s'usen ara, tot i que els més petits s'afer-

raren a la versió que s'Arrual fa de "la lluna, la pruna".

Alguns pares i els mestres també s'afegiren a la bulla, els primers ballant darrera tres enormes *dones* amb vistoses túniques i els segons fent hechures amb un *poupourri* de cançons eurovisives que va confirmar que, sortosament, la majoria estan més dotats per a la docència que per a la coreografia, tot sigui dit sense ànim d'ofendre ningú. De totes maneres és digne de lloança que tant els uns com els altres siguin capaços de sortir a fer riure els alumnes,

i a fe que ho aconseguiren.

La festa va acabar amb un sopar al qual hi assistiren 400 persones.

JUTGE DE PAU

Els diaris de dia 12 de juny publicaren que l'ex-jutge de Sant Llorenç, en Miquel Pont, *d'es Forn*, havia estat condemnat pel Tribunal Superior de Justícia de Balears per cobrar de manera il·legal als llorencins unes taxes inexistents pels tràmits burocràtics que comportaven els enterraments dels morts. Aquests cobraments corresponien als 17 veïnats que varen anar a declarar als jutjats, i varen tenir lloc entre els anys 2000, 2001 i 2002. Els imports oscil·laven entre els 18 i els 100 euros.

La pena que se li va imposar -una de les més dures que contempla la legislació per haver persistit durant anys-, és de tres anys de suspensió per qualsevol càrrec públic i una multa de 720 euros.

És remarcable el fet de què tot això es va descobrir a rel de la mort de n'Andreu Pasqual, *Bul·lo*, per part de n'Esteva Gomila, *Sollo*, que ha estat condemnat a una pena de 12 anys de presó per un delictes d'homicidi

Josep Cortès**BIBLIOTECA**

El passat dilluns dia 20 de juny, els nins i nines d'Educació Infantil de 3 anys del Col·legi Mestre Guillem Galmés, van visitar la biblioteca.

Van venir 30 nins acompanyats per les seves mestres, na Mercè, na Damiana i n'Antònia. Van mirar contes i sobretot llibres d'animals, i més tard na Mercè els va contar el conte de la Marieta Mandrosa, ben asseguts tots damunt la catifa i escoltant amb tots els seus sentits.

CONFERÈNCIA

La figura de Sant Joan Baptista a Mallorca: Sant Joan Pelut

Aquesta conferència va tenir lloc

el passat divendres, dia 17 de juny, a la biblioteca Salvador Galmés.

enguany es compleixen els 25 anys des de la recuperació de la dansa a Sant Llorenç. Per aquest motiu, va venir a la biblioteca en Jaume Obrador a parlar-nos de la figura de Sant Joan Baptista. En Jaume, estudiós de les danses de figures i de la cultura tradicional, va xerrar de Sant Joan Pelut, com a persona implicada dins la fes-

ta, ja que ell ha ballat Sant Joan Pelós a Felanitx.

Xisca Ramon